Kuch — adolatda

Adolat

O'zbekiston Respublikasi ijtimoiy-siyosiy va huquqiy gazetasi

☼ 1995 yil 22 fevraldan chiqa boshlagan ☼ 2001 yil 9 noyabr ☼ juma ☼ № 44 (331) ☼ sotuvda erkin narxda ☼

● Биз учун «Авесто» китоби нафақат қадимий тарихий ёдгорлик, нафақат миллатимизнинг ва унга хос бўлган қадриятлар ва маданиятнинг томири минг-минг йилларга бориб тақалишини тасдиқлайдиган тарихий ҳужжат сифатида қадрлидир.

Бу бетакрор асарнинг биз учун аҳамияти – аввало унинг олис-олис даврларда ҳам халқимизнинг миллий хусусиятлари ва фазилатлари, умумбашарий қадриятлар билан доимо узвий боғланиб кетганини исботлайдиган ҳаётбахш манба бўлгани учун ҳам қимматлидир.

Ислом КАРИМОВ.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ МАЖЛИСИ КЕНГАШИНИНГ ҚАРОРИ

ИККИНЧИ ЧАҚИРИҚ ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ МАЖЛИСИНИНГ ЕТТИНЧИ СЕССИЯСИНИ ЧАҚИРИШ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Кенгаши қарор қилади:

Иккинчи чақириқ Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг еттинчи сессияси 2001 йил 6 декабрь куни Тошкент шаҳрида чақирилсин.

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Раиси

Э. ХАЛИЛОВ.
Тошкент шаҳри,

2001 йил 2 ноябрь.

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг еттинчи сессияси муҳокамасига қуйидаги масалаларни киритиш назарда тутилмоқда:

1. Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг «Халқаро терроризмга қарши кураш тўғрисида»ги Мурожаатномаси ҳақида.
2. Ўзбекистон Республикасининг 2002 йилги Давлат бюджети лойиҳаси ҳақида.
3. Ўзбекистон Республикасининг Шаҳарсозлик кодекси лойиҳаси ҳақида (биринчи ўқиш).
4. «Хўжалик ширкатлари тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонуни лойиҳаси ҳақида.
5. «Чекланган ва қўшимча масъулиятли жамиятлар тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонуни лойиҳаси ҳақида.
6. «Маҳсулот тақсимотига оид битимлар тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонуни лойиҳаси ҳақида (иккинчи ўқиш).
7. «Кредит уюшмалари тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонуни лойиҳаси ҳақида (биринчи ўқиш).
8. «Суғурта фаолияти тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонуни лойиҳаси ҳақида (биринчи ўқиш).
9. «Фуқароларнинг банклардаги омонатларини ҳимоялаш кафолатлари тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонуни лойиҳаси ҳақида (биринчи ўқиш).
10. «Қимматбаҳо металлардан ясалган буюмларнинг асиллик даражаси ва тамғаланиши тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонуни лойиҳаси ҳақида.
11. «Чиқиндилар тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонуни лойиҳаси ҳақида (биринчи ўқиш).
12. Ўзбекистон Республикасида икки палатали парламентни тузиш масаласи юзасидан умумхалқ референдуми ўтказиш тўғрисида.
13. «Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартишлар ва қўшимчалар киритиш тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонуни лойиҳаси ҳақида.
14. Халқаро шартномалар ва битимларни ратификация қилиш тўғрисида.

* * *

Депутатлар муҳокамасига ана шу масалалар билан бир қаторда Олий Мажлиснинг ваколат доирасига кирувчи бошқа масалаларни ҳам киритиш мўлжалланмоқда.

Муносабат

КУЧ БИРЛИКДА

11 сентябрь куни АҚШ шаҳарларида содир этилган ёвуз жиноятлар бутун жаҳон афкор оммасига терроризмнинг асл башарасини намоён этди.

АҚШдаги мудҳиш воқеалар сабабли бутун жаҳон ҳамжамияти жиддий хушёр тортди. Кўп давлатлар, шу жумладан Ўзбекистон ҳам терроризмга қарши курашда Америка билан бирга эканлигини билдирди. Ўзбекистон Республикаси Президенти И. А. Каримов ўз Баёнотида Ўзбекистоннинг халқаро терроризмга қарши кураш борасидаги нуқтаи назарини ва минтақадаги вазиятга нисбатан муносабатини равшан қилиб ифода этди, шунингдек, мамлакатимизнинг XXI аср вабосига қарши курашда қай тарзда иштирок этишини кўрсатиб берди.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Баёнотининг сиёсий аҳамияти ҳақида гапирар эканмиз, шуни таъкидлаш керакки, у халқаро терроризмга қарши кураш соҳасида мамлакатимиз кўпдан бери олиб бораётган сиёсатининг минтақавий давомидир. Ўзбекистон мустақилликка эришганидан сўнг дастлабки кунлариданоқ бошлаб давлатимиз раҳбари ватандошларимизни ҳушёрликка чақириб, терроризм, манфур қора кучлар хавфи мавжудлиги, шунингдек, улар қурол-яроғ ва куч тўплаб, ҳар қандай дақиқада ўз ҳаром ниятларига эришиш йўлида ҳаракат қилиши мумкинлиги ҳақида гапириб, кўп марта огоҳлантирган эди.

Террористларнинг ниятлари маълум. Ёвуз кучлар давлатларнинг, халқларнинг тинч ҳаётини бузишни хоҳлайдилар. Бу террорчи гуруҳларнинг ортида улкан имкониятлар, катта кучлар ва воситаларга эга бўлган марказлар турибди, уларга айрим бой давлатлар пинҳона ёрдам бермоқда.

Шу боисдан ҳам Президентимиз Ислом Каримов энг юқори халқаро минбарлардан туриб ҳам жаҳон ҳамжамиятини XXI аср вабоси бўлмиш халқаро терроризм ва экстремизмга қарши биргаликда кураш олиб боришга бир неча маротаба чақирган эди.

Президентимизнинг ЮНЕСКО Ижроия Кенгаши 155-сессиясининг якунловчи мажлисида (1998 йил 6 ноябрь), Афғонистон бўйича «6 – 2» гуруҳи Тошкент учрашуви очилиши маросимида (1999 йил 19 июль), Европада хавфсизлик ва ҳамкорлик ташкилотининг Истамбул саммитида (1999 йил 18 ноябрь), БМТ Бош Ассамблеясида (2000 йил сентябрь), Шанхай Ҳамкорлик ташкилотига аъзо давлатлар раҳбарларининг саммитида (2001 йил июнь), сўзлаган нутқлари бизнинг фикримизнинг ёрқин далилидир.

Давлатимиз раҳбарининг Баёнотида таъкидланганидек, АҚШ томонидан жаҳон ҳамжамиятининг қўллаб-қувватлаши билан ўтказилаётган террорчиларга қарши операциялар афғон халқига қарши қаратилмаган албатта. У ҳатто ислом динига ҳам қарши йўналтирилмаган. Америка Қўшма Штатлари Афғонистон давлати, унинг халқига эмас, балки бу мамлакат ҳудудида жойлашиб олган террорчиларга, уларнинг марказлари ва полигонларига қарши ҳарбий ҳаракатлар эълон қилди.

Шу йил Ўзбекистон Республикаси ҳукумати билан Америка Қўшма Штатлари ҳукуматининг 7 октябрдаги қўшма баёнотига биноан терроризмга қарши курашда икки тарафлама ҳамкорлик қилиш учун ҳуқуқий асос яратилди. Давлатимиз раҳбарининг Баёнотида таъкидланганидек, Ўзбекистон ўзининг хавфсиз келажагини кўзлаб:

1) Америка Қўшма Штатларининг ҳарбий ҳаво кучлари учун ўз ҳаво бўшлиғини берди; 2) икки мамлакатнинг хавфсизлик органлари ўртасида ахборот алмашувини йўлга қўйди; 3) ўз ҳудудида жойлашган аэродромларидан бирига Америка Қўшма Штатларининг транспорт самолётлари ва вертолётлари қўнишига, бу самолёт ва вертолётларга хизмат кўрсатадиган Америка мутахассислари, техник ходимлари учун шарт-шароитлар яратишга рухсат берди. Ўзбекистон бу аэродромни уларнинг тўлиқ тасарруфига бериб қўйгани йўқ. Унда Ўзбекистон самолётлари ҳам жойлашган; 4) Америка Қўшма Штатларининг кам сонли самолёт ва вертолётларидан фақат инсонпарварлик мақсадларида ҳамда қидирув-қутқарув ишларини амалга ошириш учун фойдаланишга ижозат берди. Улар транспорт ҳамда юк ташувчи самолёт ва вертолётлардан иборатдир; 5) ўз ҳудудидан Афғонистонга қарши ер усти жанговар операциялар ўтказишга йўл қўймади; 6) ўз ҳудудидан бомбали зарба бериш операцияларини амалга оширишга рухсат бермади.

Республикамиз жамоатчилиги бўлиб ўтаётган учрашувлар, йиғилишлар ва мажлисларда АҚШда содир этилган террорчилик ҳуружларини қоралаб, терроризмга қарши курашда жаҳон ҳамжамиятининг барча соғлом кучларини бирлаштириш, ҳар қандай нобакорларга нисбатан қатъий ва муросасиз бўлиш зарурлигини билдирмоқдалар.

Бизнинг партиямиз ҳамда Олий Мажлисдаги фракциямиз аъзолари мамлакатимиз аҳолиси ўртасида, айниқса, ўқувчи-ёшлар ўртасида кенг тушунтириш ишлари олиб бориб, Ўзбекистоннинг халқаро терроризмга қарши курашдаги нуқтаи назарини уқтирмоқдалар. Шу билан бирга учрашув ва мажлисларда ватандошларимиз давлатимизнинг сиёсий стратегиясини ҳар томонлама қўллаб-қувватлаётганликларини изҳор этмоқдалар, шунингдек, бу сиёсатнинг инсонпарварлик моҳиятини англатмоқдалар. Ҳамма эътироф этмоқдаки, терроризм ўз мақсадларига эришиш йўлида шафқатсиз, унинг кўзи кўр, унга барча инсонийлик фазилатлар ёт, у одамларни миллати ёки диний эътиқодига кўра ажратмайди, у ёвуз ва унинг ёвузлиги катта вайронагарчилик ва бузғунчилик қилишга қодир.

Афғонистон бизнинг қўшнимиз. Жафокаш афғон халқи тинч яшаш ҳуқуқига эга. Халқимизда бир гап бор: қўшнинг тинч – сен тинч. Айнан шунинг учун ҳам биз Афғонистонда террорчиларни тайёрлаш ўчоқлари йўқ қилинишидан, у ерда кучли ҳукумат тузилишидан, шунингдек, мамлакатда тинчлик ўрнатилиши ва хавфсиз ҳаёт таъминланишидан манфаатдормиз.

Биз ҳисоблаймизки, XXI аср вабоси – халқаро терроризмга қарши кураш бутун жаҳон ҳамжамиятининг асосий вазифасига айланиши керак. Фақат биргаликда бу балодан қутилишимиз мумкин.

Президентимиз таъкидлаганларидек, бугун барчамизга оддий бир ҳақиқат аён бўлиши керак: бутун инсониятга катта таҳдид солиб турган бу иллатга барҳам бериш борасидаги курашдан ҳеч ким, ҳеч қайси давлат четда қолмаслиги табиий.

Жаҳондаги юздан ортиқ давлатнинг мазкур масала бўйича ўз фикри ва қатъий позициясини баён қилгани ҳам бу ҳақиқатни тасдиқлайди.

Турғунпўлат ДАМИНОВ,
Ўзбекистон «Адолат» социал-демократик партияси Сиёсий Кенгашининг биринчи котиби, Олий Мажлис депутати, академик.

ДЎМБИРАНИНГ АВЖИ НЕГА ПАСТ?

ёки қўшработликларни бугун иқтисодий инқироздан ким халос этади?

Халқимизда «Касални яширсанг иситмаси ошкора қилади» деган нақл бор. Самарқанд вилоятининг олис Қўшработ туманида ҳам «иситмали аҳвол» юзага келганки, бу ўз навбатида шошилинч чоралар кўришни тақозо этмоқда. Бу ҳақда халқ депутатлари Самарқанд вилоят Кенгашининг шу йил сентябрь ойида бўлиб ўтган навбатдан ташқари сессиясида ташвиш билан айтилган эди. Дарҳақиқат, бугун тумнада ижтимоий, иқтисодий инқироз кучайган. Савдо, маиший хизмат, транспорт соҳалари издан чиққан. Қўшработдек каттагина табиий ва хом ашё ресурсларига эга бўлган туман 85 фоиз давлат дотацияси ҳисобига кун кўрмоқда.

Айниқса, кейинги икки-уч йил мобайнидаги қурғоқчиликлар туман ғаллакору чорвадорларининг умидини чиппакка чиқарди. Минглаб гектар лалми экинзорларнинг файзи кетди. Омборлар дон-дунга тўлмай қолди.

Аммо холисона айтадиган бўлсак, бугун Қўшработ қишлоқларидаги ижтимоий-иқтисодий муаммоларни табиий қийинчиликларга йўйиш, соҳадаги ютқизиқларга тасодифий ҳол деб қараш қийин. Иқтисодиёт деярли тўласинча аграр соҳага қарам бўлиб қолгани, саноатлаштириш, янги иш ўринларини яратиш пайсалга солингани, кичик ва ўрта бизнесни ривожлантиришга аҳамият берилмаганлиги ва энг ачинарлиси бошқарувдаги ноқобиллик, узоқни кўра олмаслик мураккаб аҳволни юзага келтиргани сир эмас. Қизиғи шундаки, Қўшработ узоқ йиллардан буён талайгина муаммолар гирдобида ёлғиз ўзи қолиб келмоқда. Вилоят ташкилотлари раҳбарлари йўл олислигини баҳона қилиб бу ерга кўпдан буён қадам ранжида қилишмаган. Лоақал аҳволни кўра-била туриб уни таҳлил қилиш сабабларини ўрганишга киришилмаган.

Мана, вилоят сессиясидан сўнг орадан икки ой ўтиб Қўшработ муаммоси яна тилга олинди. Бу гал шунчаки танқид қилиш, кимларнидир айблаш, танбеҳ бериш, жазолаш учун эмас, муаммолар ечимини излаш, биргаликда бартараф этиш, амалий чоралар кўриш учун. Туманда юзага келган ўткир ижтимоий-иқтисодий аҳволни ўнглаш, халқнинг турмуш шароитини енгиллаштириш масаласини Самарқанд вилоят ҳокимлиги ўз назоратига олди. Шу мақсадда яқинда вилоят ҳокимлигининг бу ерда ўтказилган сайёр йиғилиши ҳар жиҳатдан амалий таклифлар, фойдали мулоҳазаларга бой бўлди, десак янглишмаймиз. Оддий чорвадор деҳқонлар, ўқитувчи мураббийлар, маҳалла оқсоқолларини рўйи-рост гапиришга даъват этган йиғилишда талайгина камчиликлар очиб ташланди.

Қарангки, Қўшработ қишлоқларида электр чироқлари тез-тез ўчиб туришига аҳоли аллақачон кўникиб қолган. Табиий газ таъминоти ҳақида гапирмаса ҳам бўлади. Шундай шароитда одамлар лоақал оддий чироқ шиша, шам, керосин излаб топишаолмаётганидан нолиб гапиришди.

Келажагимиз эгалари таълим-тарбия топадиган мактаблар, касалхоналардаги аҳвол ҳаммасидан ташвишли. Изғиринли кунлар яқинлашганига қарамай бу муассасаларнинг кўпчилиги деразалари ойнасиз, ўтин, кўмир ғамлаб қўйилмаган. Бинолар таъмирталаб. Савдо ва маиший хизмат соҳаларидаги ўзибўларчилик, назоратсизлик вазиятни янада мураккаблаштирган. Дўконларда қатъий белгиланган нархларда сотилиши керак бўлган саккиз турдаги маҳсулотни бир нечтаси йўқ.

Каттагина ҳудудга эга бўлган туманнинг бир-биридан ўнлаб чақирим олисликда жойлашган қишлоқларига жамоат транспорти қатнамай қўйганига анча вақт бўлган. Одамлар шахсий йўловчи машиналарга қўл кўтариб манзилга етиб бориш учун соатлаб вақтларини ўтказишади. Туманда аҳолини ичимлик сув билан таъминлаш мақсадида аввалги йилларда беш юзта «скважина» қурилган экан. Лекин ҳозирги пайтда улардан бирортаси ҳам ишлатилмаяпти.

Қисқаси муаммо кўп. Шу боис вилоят ҳокимлигининг сайёр йиғилиши мавжуд ижтимоий-иқтисодий вазиятни ўрганиш билан кифояланмай, уни ўнглаш юзасидан зарур чоралар ҳам белгилади. Бу борада вилоят ташкилотлари раҳбарлари зиммасига қатъий талаблар қўйилди. Жумладан қишлоқ мактабларини кўмир билан таъминлаш масаласини узоғи билан ўн кунлик муддатда ҳал этиш юзасидан масъул кишиларга топшириқ берилди. Тумандаги О. Қодиров номли ширкат хўжалиги биносини қишлоқ врачлик пунктига айлантириш, Жўш қишлоғидаги юқумли касалликлар шифохонасида беморлар учун янги даволаш ўринлари яратиш ҳам тиббиётдаги муаммолар юкини жилла бўлсада енгиллаштиради деган хулосага келинди.

Бундан ташқари «8-Март» фабрикасининг тумандаги филиалини кенгайтириш, 20 та янги иш ўрни барпо этиш вазифаси қўйилди. Мулкчилик ҳаракатини ривожлантириш мақсадида туманда фаолият кўрсатаётган фермер хўжаликларга қисқа муддатли кредитлар ажратиш масаласини беш кунлик муддатда ҳал этиш топширилди.

Бу чоралар Қўшработнинг ижтимоий-иқтисодий аҳволини тубдан яхшилаш учун кифоя эмас. Ахир «Қўлдан берганга қуш ҳам тўймас» дейишади. Асосий гап-эътибор тумандаги мавжуд иқтисодий имкониятларни ҳаракатга келтиришда, одамларда ўз меҳнатига, эртанги кунига ишонч уйғотишда.

Шу жиҳатдан олганда туман ғаллакорларининг бугунги ғайрат-шижоати, иш тутуми барчага ибратлидир. Улар ҳамма майдонларга бултургидан икки ой барвақт дон сепиб бир текис кўкартиришга эришдилар. Кузги дала юмушларини бажаришда агротехника қоидаларига қатъий амал қилинаётганлиги мўл-ҳосил етиштирилишидан далолат бермоқда.

Демак, бошланиши чакки эмас. Худо хоҳласа ғаллакорнинг, чорвадорнинг ҳам ризқи бутун бўлади. Буёғига фақат яхши кайфият, сафарбарлик ва ҳамжиҳатлик талаб этилади. Машҳур оқин Эргаш Жуманбулбул ва унинг набираларини улғайтирган бу заминда дўмбиранинг авжи баланд бўлиши, тўй-томошалар, хурсандчиликлар, кўнгилга сиғиши учун ҳам бугун қўлни қўлга бериб қаттиқ ишлаш керак. Шундагина омбор донга тўлади. Дастурхонга қут-барака киради. Лалмикорнинг мурод-муддаоси ҳосил бўлади.

Зоҳир ТЎРАҚУЛОВ
«Адолат»нинг ўз мухбири.

ЕТТИ ИҚЛИМ САДОСИ

● НАЙРОБИ. Нигериянинг Обиджон шаҳрида 350 миллион долларлик улкан спорт мажмуи барпо этилади. Президент Олесегун Обасанжо шуни маълум қилди. Маълумки, 2003 йилги Африка ўйинлари ушбу шаҳарда бўлиб ўтади. Мазкур спорт иншооти бўлажак спорт мусобақалари учун ажойиб туҳфа бўлади, деди президент.

* * *

● РИМ. БМТ Бош котибининг Афғонистондаги махсус вакили Лахдар Браҳимий Италия пойтахтида Афғонистоннинг собиқ подшоҳи Муҳаммад Зоҳиршох билан учрашди. Унинг айтишича, Афғонистонда тузилажак янги ҳукумат сафида Зоҳиршох муҳим ўринни эгаллаши лозим. Бундан ташқари, Л. Браҳимий Италия ташқи ишлар вазири Ренато Ружеро билан ҳам учрашиб, афғон тупроғида содир бўлаётган воқеалар юзасидан фикр алмашди.

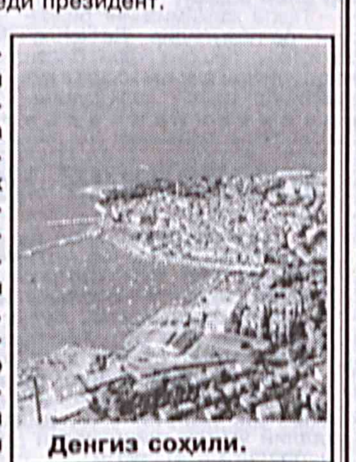

Денгиз соҳили.

* * *

● ЖЕНЕВА. Швейцарияда халқаро террорчиликка қарши кураш борасида ўзига хос чора-тадбирларга қўл урилмоқда. Хусусан, «Ал-қоида» гуруҳи билан алоқадор ҳар қандай шахс ёки ташкилот таъқиб остига олинади. Айни пайтда мамлакатда «Нада менежмент» деб номланувчи молиявий ташкилот мазкур экстремистик гуруҳга алоқадорликда гумон қилинаётир. Ташкилот фаолияти махсус хизмат вакиллари томонидан текширилмоқда.

* * *

● ҚОБУЛ. Шимолий альянс вакили Қори Аҳмадулланинг айтишича, яқин кунларда Мозори Шариф толиблардан бутунлай озод қилинади. Хабарларга қараганда, сўнгги икки кун давомидаги оғир жанглардан, сўнг толиблар чекинишга мажбур бўлган. АҚШ ва Буюк Британия авиациясининг зарбалари Шимолий альянс қўшинларига самарали ҳужум уюштириш имконини бермоқда.

● Партия ахбороти

МУҲИМ ВАЗИФАЛАРГА БАҒИШЛАНДИ

Ўзбекистон «Адолат» социал-демократик партияси Тошкент вилоят Кенгашининг навбатдаги пленуми бўлиб ўтди. Унда «Ўзбекистон «Адолат» социал-демократик партияси Сиёсий Кенгашининг «Мустақиллик – улкан масъулият», «Ёшлар – бизнинг келажагимиз» мавзуларига йўналтирилган пленуми қарорларидан келиб чиқиб, вилоят партия ташкилотининг навбатдаги вазифалари тўғрисидаги масала кўриб чиқилди.

Кун тартибидаги масала бўйича Ўзбекистон «Адолат» социал-демократик партияси Сиёсий Кенгашининг аъзоси, вилоят партия Кенгашининг биринчи котиби Турғун Иргашев маъруза қилди.

Маърузани муҳокама қилишда Бекобод шаҳар партия Кенгашининг биринчи котиби, Ўзбекистон «Адолат» социал-демократик партияси Сиёсий Кенгаши аъзоси Г. Шарипова, Ангрен шаҳар партия Кенгашининг биринчи котиби А. Раҳматуллаев, Қибрай туман партия Кенгаши котиби Н. Рустамова, Ўрта Чирчиқ туман партия Кенгашининг иккинчи котиби А. Пшеничнов, Бўка туман партия кенгашининг котиби Р. Худойқулов ва бошқалар қатнашдилар.

Пленумда Ўзбекистон «Адолат» социал-демократик партияси Сиёсий Кенгашининг биринчи котиби, Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси депутати, Ўзбекистон Фанлар академиясининг академиги Турғунпўлат Даминов иштирок этиб, сўзга чиқди.

Пленумда кўрилган масала юзасидан тегишли қарор қабул қилинди.

Маҳмуджон МУЙДИНОВ,
Ўзбекистон «Адолат» СДП Тошкент вилояти Кенгаши иккинчи котиби.

Фарғона вилоятида кенг кўламли фаолият кўрсатаётган «Ўзсаламан» Ўзбекистон – Америка қўшма корхонасининг бугунги ютуқлари тобора бойиб бормоқда. Жаҳон андозаларига хос ва мос тарзда тайёрланаётган бир-биридан чиройли пойафзаллар юртдошлримизнинг эҳтиёжига асқотмоқда. Унинг кенг ва шинам цехларида юзлаб аёллар соҳага меҳр-муҳаббатларини бағишлаб, ўз жамоаларининг шухратини ошириш, чиройли ва бежирим пойафзал маҳсулотлари билан савдо шахобчаларини таъминлаш иштиёқида астойдил меҳнат қилмоқдалар.

СУРАТЛАРДА: қўшма корхонанинг тикувчилик цехи; ишчи Замира Рўзиева янги тайёрланган маҳсулотни кўздан кечирмоқда.

Тоҳиржон ҲАМРОҚУЛОВ
олган суратлар.

ДИҚҚАТ: «ОБУНА ТАНЛОВИ»!

«Обуна – 2002»

«Адолат» газетаси таҳририяти 2002 йилга обуна давом этаётганлиги муносабати билан Ўзбекистон «Адолат» социал-демократик партияси вилоят Кенгашлари ўртасида «Адолат» газетасига энг кўп обуна учун

Танлов эълон қилади

Танлов шарти битта:

– Ҳар бир вилоят партия Кенгаши ўз вилояти ҳудудида энг кўп кишини «Адолат»га обуна қилиши керак.

Ғолибларни мукофотлар кутади.

Биринчи мукофот: 1000 дона обунани ташкил этган вилоят партия ташкилотига 1 та замонавий рангли телевизор.

Иккинчи мукофот: 800 дона обунани ташкил этган вилоят партия ташкилотига 1 та видеомагнитофон.

Учинчи мукофот: 600 дона обунани ташкил этган вилоят партия ташкилотига 1 та қимматбаҳо қандил.

Ўз ҳудудларида обунани 500 донадан оширган вилоят партия ташкилотларини ҳам қимматбаҳо совғалар кутади.

Танлов муддати шу йилнинг 20 декабригача.

Танлов ғолибларига мукофотлар 2002 йилнинг 20 февралида топширилади.

«АДОЛАТ» ГАЗЕТАСИ ТАҲРИРИЯТИ.

Шундай одамлар бор бўлсин

ҲАМИША АРДОҚДА

Инсон умрини ҳамиша яхши сифатлар безайди. Кимки эл-юрт учун меҳрини бериб яшаса, ҳалол хизмат қилса эл-юрт эъзозини ортиб, мартабаси улуғ бўлиб бораверади. Ҳаётнинг паст-баландини кўрган, кўп йиллар давлат ишларида ишлаб эндиликда кексалик гаштини сураётган Ниғматилла ака Ҳикматуллаев ҳам шундай: эл меҳрига мушарраф бўлган, ўзининг яхши фазилатлари билан умрини безаган отахонларнинг бири. У бугун 75 ёшни қаршиламоқда. Шу улуғ ёш остонасида босиб ўтган ҳаёт йўлига назар солиб умрининг энг гўзал, бетакрор лаҳзаларини кўз ўнгидан ўтказаяпти. Тегрисида эса фарзандлари, невара чеваралари парвона.

Ниғматилла ака Ҳикматуллаев хизмат тақозоси билан бир неча мамлакатларда бўлган. Кўплаб сайёҳларнинг чет элга сафарлари давомида уларга раҳбарлик қилган. Кунларнинг бирида улар учун тузилган кемага океандан чўкаётган кемадан сигнал келиб қолди. Кема капитани Ниғматилла акага нима қилиш кераклиги тўғрисида маслаҳатлашди.

— Денгизчиларнинг қонун-қоидасига мувофиқ иш тутинг, — деди у қатъий.

Зеро бунинг боиси бор эди. Кемага жойлашган 300 га яқин сайёҳнинг хавф-хатарсиз саёҳат қилиб юртига қайтиши масаласи кўндаланг турарди. Улар биринчи бўлиб ёрдамга етиб бордилар. Шу орада яна бир йўловчи кема ҳам етиб келди. Ўртада олиб борилган маслаҳатдан сўнг чўкаётган кемадан қутқариб олинган 25 сайёҳнинг Японияга бориши кераклиги учун ўша йўналишдаги кемага ўтказиб юборилди. Бироқ денгизчиларнинг қонун-қоидасига мувофиқ биринчи бўлиб ёрдамга етиб келганлиги учун шахсан кема капитани ва Ниғматилла акага сайёҳлари қутқариб олинган мамлакат томонидан миннатдорчилик изҳор этилди. Сафарлари давомида Ниғматилла ака Ҳикматуллаев сайёҳларнинг тинч-хотиржам, эсон-омон манзилларига етиб олишларини таъминлади. Нафақага чиққанидан сўнг Ниғматилла акани турли юртларга бошқарма бошлиғи вазифасига тайинлашди. Соҳани ривожлантириш учун у фаол иш олиб борди ҳатто меҳмонхоналарнинг ишга туширилишида Ниғматилла аканинг ҳам ҳиссаси бор. Унинг раҳбарлигида бу соҳа шоотларнинг қурилишлари қизғин олиб борилган. Ҳар бирининг юртга хос кўринишга эга бўлиши учун катта эътибор қаратилган. Шу боисдан ҳам мазкур меҳмонхоналар бугунги кунда ҳам сайёҳларга хизмат кўрсатмоқда.

1983 йили Ҳикматуллаевлар оиласи учун умрбод ёдда қоладиган йил бўлиб қолди. Осиё, Африка ва Лотин Америкаси давлатлари ўртасида ўтказилаётган бир неча кинофестивалларни ташкил этишда фаол қатнашганлиги учун Ниғматилла ака «Ўзбекистонда хизмат кўрсатган маданият ходими» фахрий унвонига сазовор бўлди. Тўнғич ўғли, Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси бўлим бошлиғи Фатхулло Ҳикматуллаев «Ўзбекистонда хизмат кўрсатган рационализатор» фахрий унвонини олди. Кенжатойи, вирусология илмий текшириш институти директори ўринбосари, тиббиёт фанлари номзоди Саъдулла Ҳикматуллаев тиббиёт соҳасини ривожлантиришдаги янгиликлари учун Беруний номидаги давлат мукофоти билан тақдирланди. 1985 йилдан буён Ниғматилла ака кексалик гаштини суриб келмоқда. Бироқ у ўзининг кўпроқ Тошкент шаҳрининг марказидаги Амир Темур майдонида ўтказаётган суҳбатларидан олади. Маҳалланинг фаоли сифатида бу ерда бўладиган кўплаб юмушларга бош қўшиб келмоқда. Маҳалланинг тинчлиги, осойишталигини таъминлашга ҳисса қўшмоқда.

Ниғматилла аканинг 11 невара, 9 эвараси бор. Келинлари тиббиёт фанлари номзоди Муаззам опа ва Тоҳира опалар ҳам шифокор. Қизи Карима опа эса тажрибали кўз шифокори, тиббиёт фанлари номзоди.

Эл-юртга шундай фарзандларни тарбиялаб етказиб берган Ниғматилла ака Ҳикматуллаевга бундан ҳам улуғ ёшларга кириб юринг дея ўзимизнинг қалб тилакларимизни изҳор айлаймиз.

Рустам АҲМАДАЛИЕВ,
«Адолат» мухбири.

МИЛЛИЙ-ДИНИЙ ҚАДРИЯТЛАРИМИЗ КАЛИТИ

«Имом ал-Бухорий сабоқлари» журналининг учинчи сони нашрдан чиқди. У Ўзбекистон Республикаси мустақиллигининг 10 йиллигига бағишланган

Журналнинг муқовасида халқимизнинг юксак ақли заковати, қадоқ қўли ва ҳалол меҳнати эвазига қад кўтарган, республикамиз кўркига кўрк бўлиб қўшилган, меъморий ечимлари билан жаҳон аҳлини лол қолдираётган иншоотларнинг суратлари ҳамда уларнинг яратувчиси Президентимиз билан халқнинг ўзаро бирлигини кўрсатувчи самимий учрашув акс эттирилган.

Муқованинг ички қисмида Имом ал-Бухорий ёдгорлик мажмуининг сурати бор. Унда ҳозир ўша йиллар хароба бўлиб ётган мақбаранинг истиқлол шарофати туфайли тубдан қадамжой ва зиёратгоҳга айлантирилгани ифода этилган. Суратнинг остида шоир Барот Исроилнинг «Пайғамбар ҳадиси инсон достонидан парча келтирилган. Унинг ҳар бир сатрида Оллоҳнинг изидан туғилган Ватанимиз заминининг табаррукликлигини англатувчи маъно мужассам бўлган:

«Ал-Жомеъ ас-саҳиҳ» ҳеч ўлмас мерос,
Исломий эътиқод мусулмонга хос.
Бошга қилич келса гапирғайлар рост,
«Саҳиҳ» авлодларга сабоқдир, асос.

Журнал бош муҳаррири З. Мунавваровнинг «Истиқлол ва миллий-диний қадриятлар» мақоласи билан бошланади. Унда миллий ва диний қадриятлар фалсафаси, улар ўртасидаги узвий боғлиқлик баён этилган. Мақола Президентимизнинг миллий-диний қадриятларимизни қайта тиклаш ва камол топтириш соҳасидаги сиёсати ҳамда улуғвор мақсадлар моҳиятини янада теранроқ англаб етмоғимиз, бор илмий-маънавий салоҳиятимизни бу борадаги долзарб вазифаларни тезроқ ва ўз вақтида бажаришга йўналтирмоғимиз лозимлиги ҳақидаги фикрлари билан якунланади.

«Абадий барҳаёт китоб» рукнидаги профессор И. Абдуллоҳнинг «Наманган Қуръони» мақоласида Қуръоннинг кўчирилганига салкам 20 йил бўлган, оғирлиги 21-22 кг. келадиган, шўро тузуми даврида кигизга ўралиб, девор орасида 65 йил сақланган, ҳажми жиҳатидан энг катта нусхалардан бири ҳақида қизиқарли ҳикоя қилинган.

«Муҳаллислар султони» рукнида ҳиндистонлик олим аш-Шайх Абдуссалом ал-Муборакфурийнинг «Сийрат ал-Имом ал-Бухорий» («Имом Бухорий сийрати») номли китоби таржимасининг давоми берилган. Унда Абу Абдуллоҳнинг моҳир мерган бўлганлиги, у отган камон ўқи дарё кўпригининг устунини ёрганлиги, етказилган талофат эвазига ғарибу-ғурабоголарга 500 ҳадис ҳукм қилди, 300 дирҳам садақа қилганлиги, шунингдек, рамазон ойининг фазилатлари билан боғлиқ тарихий ҳикоялар келтирилган.

«Истиқлолимизнинг шонли 10 йиллигига бағишланган рукн Ўзбекистон мусулмонлари идораси раиси, муфтий Абдурашид қори Баҳромовнинг «Истиқлол ва диндорлар бахти» номли мақоласи билан бошланади. Унда ўтган ўн йил ичида 35 мингдан зиёд киши табаррук Ҳаж сафарига борганлиги, бундан ҳам зиёд юртдошларимиз Умра зиёратини адо этганлиги, Имом ал-Бухорий, Имом ат-Термизий, Бурҳониддин ал-Марғиноний, Аҳмад ал-Фарғоний, Баҳоуддин Нақшбанд каби буюк аждодларимизнинг ёдгорлик обидалари қайта таъмирланиб, халқимизга инъом этилгани хусусида сўз боради.

Рукндаги «Мусофирнинг дуоси», деб номланган мақола исломшунос олим Саидриддин Салом Бухорий қаламига мансуб. Унда миллий-диний қадриятларимизни халққа қайтариш ва Масжиди Калондек тарихий-меъморий обидаларни тиклаш борасида олиб борилган ишлар сифати ва кўламидан ҳайратга тушаётган хорижликларнинг таассуротлари билан танишасиз.

Самарқанд вилояти имом-хатиби Ҳожи Усмонхон Темирхон ўғлининг «Ҳақиқатга айланган армон» номли мақоласида 1959 йилда Ливан муфтийси Жисрий жанобларининг «эмаклаб бўлса ҳам Имом ал-Бухорий пиримни зиёрат қилишим керак», деб Хартангга борганлиги ва Индонезиянинг собиқ президенти Сукарно жанобларининг улуғ аждодимизга ихлоси ҳақидаги воқеий ҳикоялар келтирилган.

М. Муҳитдинованинг «ал-Хоразмийдан Интернетгача» номли мақоласида олиманинг АҚШ сафари таассуротлари, компьютерларнинг яратилишига Муҳаммад ал-Хоразмий, Абу Райҳон Беруний, Мирзо Улуғбек каби аждодларимизнинг қўшган салмоқли ҳиссаси, Шарқ-Ғарб ҳамкорлиги, бугунги кунда Интернетдан фойдаланувчилар хусусида сўз боради.

Г. Машариповнинг «Минг йиллик академия» номли мақоласида истиқлол туфайли қайта тикланган Маъмун академиясининг тарихи, юртимизнинг жаҳон тараққиёти бешикларидан бири бўлганлиги ва 2004 йилда ушбу академияга минг йил тўлишига оид маълумотлар бор.

«Тарихимизнинг безавол саҳифалари» рукнидаги профессор Д. Алимованинг мақоласида Туркистон жадидларининг мусулмон маданиятига оид қарашлари таҳлил этилган. «Истиқлолимизни ардоқлайлик» рукнидаги халқ артисти З. Муҳаммаджоновнинг «Ўтмишнинг қора булутларини эслаб...» мақоласида мустабид тузум даврида театрга кўрсатилган тазйиқлар ҳақида ҳикоя қилинади. Муаллиф бошидан кечирган аянчли воқеалар ҳақида сўзлар экан, барчамизни бугунги эркин ҳаётнинг тамалтоши — мустақиллик деган неъматнинг қадрига етишга даъват этади.

«Наср ул-Лаолий» кимнинг асари, «Назм ул-жавоҳир»да ҳазрат Алининг нечта ҳикмати келтирилган, бу ҳикматларнинг асли қайси тилда бўлган-у Алишер Навоий уларни қайси жанрда ифодалаган, Навоий фардларининг замирида қандай маънолар жо бўлган? «Алишер Навоий таваллудининг 560 йиллигига» бағишланган рукндаги филология фанлари номзоди С. Ғаниеванинг «Ҳар бирини тўрт дурри гавҳар дегил» ва профессор А. Абдуғафуровнинг «Эзгуликка етакловчи фардлар» номли мақолаларини ўқисангиз бу саволларга жавоб топа оласиз.

Абулмуъин ан-Насафий ким, у ёзган асарларнинг сони нечта ва улар қандай номланган, шоир ва давлат арбоби бўлган Бобуршоҳни фақиҳ деб аташ мумкинми? Бу саволларнинг жавоби «Мовароуннаҳрлик буюк алломалар» рукнидаги филология фанлари номзоди У. Уватовнинг «Абдулмуъин ан-Насафий ва унинг асарлари» ва Н. Жабборовнинг «Бобур ва ислом ҳуқуқшунослиги» номли мақолаларида берилган.

«Зиё манбаи» номли мақолада Ўзбекистонда хизмат кўрсатган маданият ходими И. Сулаймоновнинг журнал ҳақидаги самимий ва холис фикрлари келтирилган: «Имом ал-Бухорий сабоқлари» журнали чиқа бошлаганига ҳали кўп вақт бўлгани йўқ. Лекин шунга қарамай, у илмий жамоатчилик ва фуқаролар орасида оғизга тушиб қолди. Бамисоли орзиқиб кутилган маърифий қатлам варақлана бошланди, унинг ҳеч нарса билан тенглаштириб бўлмайдиган чашмасидан энтикиб-энтикиб симира бошладик, бундан вужудимиз яйраб, руҳимиз тиниқлашмоқда».

«Замонамиз уламолари» рукнида 20 дан ортиқ давлат раҳбарлари билан учрашган, Суриянинг собиқ президенти Ҳофиз Асад билан эрталабдан кечгача суҳбат қуриб, унинг «Шайх Абдулғанидан дунё ва динлар тарихидан билган билимларимни чуқурлаштириб олдим» деган эътирофига сазовор бўлган юртдошларимиз Шайх Абдулғани Абдуллоҳ (1928-1999) ҳақида сўз боради. Асосий мақоладан кейин шайх ҳақидаги хотиралар ва унинг илмий меросидан намуналар берилган.

«Имом ал-Бухорий халқаро жамғармасида» номли рукн остида Жамғарма ташаббуси билан 2001 йил июн-август ойларида ўтказилган «Истиқлол йиллари: миллий-диний қадриятларнинг халққа қайтиши» мавзусидаги туркум илмий-амалий анжуманларнинг хулоса ва тавсиялари берилган.

Журнал ичидаги ёшларга мўлжалланган «Имом ал-Бухорий авлодлари» номли журналчада академик Б. Валихўжаевнинг «Олий таълим тарихи: олий мадрасадан университетгача», тарих фанлари номзоди Н. Ҳабибуллаевнинг «Китобатчилик жавоҳирлари», илмшунос С. Абдуллаевнинг «Жаҳолатпарастлик – иллат», Ўзбекистон халқ шоири П. Мўминнинг ёш авлодга насиҳатлари ва «Ўзбекнинг ёпган нони» қасидаси, М. Нурматованинг «Одобинг – зийнатинг», А. Ариповнинг «Нутқ маданияти тарихидан лавҳалар» ва А. Юнусовнинг «Аёл – муқаддас зот» мақоллари бор. Ёшларнинг маънавий-маърифий савиясини оширишга қаратилган ушбу мақолаларда нодир қўлёзма манбалардан олинган маълумотлар ва ибратли ҳикоялар бор. Уларни ўқиган инсон, шубҳасиз, маънавий баркамоллик зинапоясидан яна бир поғона кўтарилади.

Ҳазратилло РЎЗИЕВ.
«Адолат» мухбири.

Депутат билан мулоқот

ИССИҚЛИК ЭНЕРГИЯСИДА УЗИЛИШ БЎЛМАЙДИ

Ўзбекистон «Адолат» социал-демократик партияси томонидан Тошкент шаҳар кенгаши депутатлигига сайланган иссиқлик энергияси таъминоти маркази директори И. Ю. Зурин билан мулоқот

— Игорь Юрьевич, депутатлик мансаб ҳам, мартаба ҳам эмас. Аммо буни ҳамма ҳам ҳис қилавермайди. Мана ўзингиздан қиёс: бир ёқда ишхона ишлари, иккинчи томондан депутатлик ташвишлари... Хуллас ҳаммаси ўзига хос эътиборни талаб қиладиган масъулиятли юмушлар. Бундай шароитда аравани баравар тортишнинг ўзи бўлмаётгандир?

— Тўғри айтасиз. Ҳозир ҳаммага ҳам осон эмас. Биз буни яққол ҳис этаяпмиз. Корхонанинг бугунги маромини таъминлаш, иш миқёсларини керакли даражада ушлаб туриш учун катта куч ва энергия талаб қилинмоқда. Бозор иқтисодиёти собиқ иттифоқ даврида ўн йилликлар давомида юзага келган вазифаларга бўлган муносабатни тубдан қайта кўриб чиқишни тақозо этмоқда. Бугунги кунда фонд ва воситаларни юқори ташкилотлар орқали режали равишда тақсимлаш, марказлашган ҳолда етказиб бериш йўлга қўйилмаган. Эндиликда бу масалаларнинг ҳаммаси бевосита корхоналарнинг ўз кучи билан ечилмоқда. Бунинг учун албатта олдиндан баҳоларини келишган ҳолда материал, дастгоҳлар етказиб бериш учун шартномалар тузиш керак. Қолаверса, уни ўз вақтида етказиб бериш ва улардан оқилона фойдаланиш ҳам муҳим аҳамият касб этади.

Илгари директор ўзининг 80 фоиз иш вақтини ишлаб чиқаришнинг технологик жараёнларига сарфлаган бўлса, эндиликда 80 фоиз вақти моддий ва молиявий масалаларни ҳал этишга, таъминотчилар ва турдош корхоналар билан муносабатларни йўлга қўйишга, жўнатилаётган маҳсулотларнинг белгиланган сарфлари бўйича баҳосини шакллантиришга, ҳокимият, банк ва бошқа қатор ташкилотлар билан муносабатларни олиб боришга кетмоқда. Шундай шароитда депутатлик мажбуриятларини бажаришнинг ўзи бўлмайди.У ҳам ўзига яраша эътиборни талаб қилади. Қолаверса, депутатлик фаолияти билан шуғулланиш учун қўшимча куч ва вақт ҳам зарур. Ўз ишхонанг ва депутатлик фаолиятингда эришган ижобий натижаларингни кўрганингда эса унинг самарасидан теварак-атрофингдаги одамлар баҳра олаётганини, уларга қандайдир наф келтираётганлигингни ҳис этиб беихтиёр яйраб кетасан. Ўз фаолиятингдан чуқур қониқиш ҳосил қилиб бундан ҳам унумли меҳнат қилгинг, халққа кўпроқ нафинг теккиси келади.

— Сиз Ўзбекистон «Адолат» социал-демократик партиясидан Яккасарой туманидаги 60-Ракат сайлов округи орқали халқ депутатлари Тошкент шаҳар кенгаши депутатлигига сайланган экансиз. Бугун сайловчиларингиз ҳузурида ўзингни қандай ҳис қилаяпсиз?

— Мен ўз сайловчиларимнинг кўзларига бемалол тик қарай оламан. Ўз дастуримда имкониятларимни ҳисобга олмасдан туриб уларга олтин тоғ ваъда қилмаганман. Ҳозиргача уларнинг менга қилган мурожаатларининг ҳаммасига амалий ёрдам кўрсатиб келаяпман. Биргина ўтган йилнинг ўзида 913,4 минг сўмлик ҳажмда турли ташкилотларга ҳайрия ёрдамини кўрсатдик. Бу йил эса бу кўрсаткич 1,2 миллион сўмдан ошиб кетди. Натижада Яккасарой туманидаги мактаб ва болалар боғчалари, уруш ва меҳнат ногиронлари, етим-есирлар, чернобилчилар, турли хайрия жамғармалари ва маҳалла фуқаролари йиғинлари бизнинг амалий ёрдамимиздан чексиз миннатдор бўлишди. Сайловчиларим билан тез-тез учрашиб тураман. Уларнинг қабулини йўлга қўйганман. Зарур пайтда ёрдамимни аямайман. Биз шаҳар кенгашининг депутатимиз. Демак шаҳримизни ривожлантириш истиқболлари учун иш олиб бораверамиз. Озми-кўпми бу соҳага хизматим сингаётганлигидан мамнунман.

— Мана қиш ҳам эшик қоқмоқда. Ҳадемай совуқ кунлар бошланади. Шаҳар иссиқлик энергияси таъминоти маркази қишки мавсумга шайми? Умуман шаҳарни иссиқлик энергияси билан таъминлашда қандай ишлар қилинди?

— Тошкент иссиқлик энергияси таъминоти маркази пойтахтдаги энг йирик иссиқлик манбаининг бири ҳисобланади. Бутун шаҳардаги 25 фоизга яқин аҳолига ва кўплаб истеъмолчи ташкилотларга хизмат кўрсатамиз. Кейинги ўн йил ичида шаҳарни иссиқлик энергияси билан таъминлашда узилиш бўлгани йўқ. Бу жамоамиз ўз мажбуриятларини тўла англаган ҳолда иш юритганлигининг шарофатидандир. Қолаверса, ускуналаримизнинг тўла қувват билан бир маромда ишлаганлигининг натижаси ҳамдир. Ҳар доим бўлганидек, бу йил ҳам ёзда корхонамиз ускуналарини қишга тайёрлашга бутун эътиборимизни қаратдик. Таъмирлаш ва профилактика ишларининг умумий ҳажми 387,4 миллион сўмни ташкил этди. Шундан 71 миллион сўми янги ускуна ва жиҳозларни сотиб олишга сарфланди. Бир сўз билан айтганда, иссиқлик энергия марказининг қишки мавсумга тайёрлаш бўйича белгиланган дастури тўла амалга оширилди.

— Марказнинг олдида турган режалар хусусида ҳам тўхталиб ўтсангиз?

— Ҳозир биринчи навбатда корхонамизни акциядорлик жамиятига айлантиришга қизғин ҳозирлик кўряпмиз. Тошкент иссиқлик энергия таъминоти маркази 2002 йили Ўзбекистон иссиқлик энергия тизимида биринчи бўлиб хусусийлаштирилади. Айни пайтда бу билан боғлиқ миқёсларни 2002 йилнинг 1 январига қадар ниҳоясига етказамиз. Иккинчидан, 2008 йилга қадар корхонамизнинг қувватини ошириш, ўз хизмат муддатини ўтаб бўлган ускуналар ўрнига янгиларини ўрнатиш учун катта ҳажмда таъмирлаш ишларини олиб боришни режалаштирганмиз. Қолаверса, Япониядаги компанияларнинг бири билан корхонамизни модернизациялаш масаласи устида иш олиб бораяпмиз. Ишонаманки, бу муҳим ҳаётий масалаларнинг уддасидан чиқамиз ва вақти келиб иссиқлик энергияси таъминоти марказининг иккинчи бор қайта дунёга келганлигининг бевосита иштирокчиси ва гувоҳи бўламиз.

Суҳбатдошлар: Рустам ДОСТОН,
Ҳазратилло РЎЗИЕВ,
«Адолат» мухбирлари.

Прокурор назорати

ЭЪТИБОР СУСТ БЎЛГАЧ....

Пахта йиғим-терими мавсуми ниҳоясига етай, деб қолди. Ишнинг кўзини билган асл деҳқонларимиз белгиланган режа-топшириқларни аллақачон бажариб, кузги шудгорни муваффақиятли бошлаб юбордилар. Бироқ, айни йиғим-терим мавсумида қонунбузарликка йўл қўйилган жойларда кўзланган ҳосил олинмади. Бу борада Қизилтепа тумани хўжаликларидаги аҳвол қандай кечди?

Яқинда мухбиримиз туман прокурори Абдураҳмон Болтаевга ана шу ҳақда мурожаат этди.

– Вазирлар Маҳкамасининг «2001 йил пахта ҳосилини уюшқоқлик билан йиғиштириб олиш чора-тадбирлари тўғрисида»ги қарорига биноан, – дейди суҳбатдошимиз, – жорий йил пахта ҳосилини нест-нобуд қилмасдан белгиланган муддатларда йиғиштириб, давлатга топшириш учун мавсумга барча куч ва имкониятларни сафарбар қилиш мақсадида аниқ чора-тадбирлар белгилаб, уларни бажариш қатъий қилиб қўйилди. Лекин шундай бўлсада, айрим хўжаликларда муҳим иш эътибордан четда қолди.

Туман прокуратурасининг ички ишлар бўлими, суд ва бошқа ҳуқуқни муҳофаза этувчи давлат назорат органлари билан ҳамкорликдаги ишлари буни яққол кўрсатди. Масалан, текширишлар натижасида тумандаги ширкат ва хўжаликларда 242 та пахта ташиш транспортидан 53 таси, 113 та трактор тиркамаларидан 42 таси, 32 та пахта юклагичлардан 18 таси, 21 та кўрак териш машинасидан 7 таси, 20 та кўрак чувиш машинасидан 6 таси мавсумга сафарбар қилинмаганлиги маълум бўлди. Жумладан «Тевонс» давлат ва «Меҳнат-роҳат» ширкат хўжаликларида мавжуд техникалар ўт ўчириш воситалари билан тўлиқ таъминланмаганлиги, таъмирдан чиққанлари ҳам талабга жавоб бермаганлиги йиғим-теримнинг орқага сурилишига сабаб бўлди.

– Ана шу хўжаликларнинг мутасадди ва раҳбарларига нисбатан прокуратура томонидан қандай чора-тадбирлар кўрилди?

– Ушбу ҳолат юзасидан «Тевонс» ва «Меҳнат-роҳат» ширкат хўжалиги бошқаруви раислари Ф. Остонов ва К. Рустамовлар прокуратура томонидан келгусида қонунбузилишларга йўл қўймаслик учун расман огоҳлантирилди. Бош муҳандислари С. Тўлаев, М. Хайруллаевларга нисбатан Ўзбекистон Республикаси Меҳнат Кодексининг 3, 181-моддалари билан интизомий чора кўрилди.

Теримчиларга ҳақ тўлашда қонунбузарликка йўл қўйган масъул шахслар аниқландими?

– «Тевонс» тажриба хўжалигида ана шундай фактлар мавжудлиги аниқланди. Сентябрь ойининг беш куни мобайнида теримчиларга тарқатиш учун 264910 килограмм терилган пахтага ҳақ тўлаш мақсадида туман «Пахтабанк» бўлимидан керакли маблағ олинган. Ана шу маблағнинг 41500 сўми бошқа соҳаларга сарф этилган. 33558 сўм пахта пуллари теримчиларга тарқатиш ўрнига хўжалик хазинасида сақланиб келинган. Теримчиларга иш ҳақини ўз вақтида тўлаш интизоомига қаратилган қонунчилик талабларига риоя қилмаган хўжалик бош ҳисобчиси С. Дониёровга нисбатан Ўзбекистон Республикаси МЖТКнинг 175-моддаси 3-қисми билан маъмурий иш қўзғатилди.

– Пахта топшириш бўйича шартномалар тузиш аҳволи ҳам текшириладими?

– Албатта. «Пахта тозалаш» очиқ турдаги ҳиссадорлик жамияти билан хўжаликлар ўртасида тузилаётган шартномаларнинг қонуний ёки ноқонунийлигини назорат қилиш доимо туман прокуратураси диққат марказидадир. Текширишлардан аниқландики, жорий йилда «Пахта тозалаш» очиқ турдаги ҳиссадорлик жамияти билан жами 27 минг тонна пахта хом ашёси топшириш тўғрисида 220 та ўрнига 212 та контрактация шартномаси тузилган. Саккизта деҳқон-фермер хўжаликлари билан давлатга пахта топшириш шартномаси тузиш амалга оширилмаган. Туман ҳокимининг шу йил 14 августдаги қарорида «Ибодбобо–2000», «Сардор–98» «Армонбобо», «Кенжабобо», «Дадахон», «Бозорота», «Р. Жумаев» ҳамда «Маҳмудхўжа» фермер хўжаликлари «Пахта тозалаш» очиқ турдаги ҳиссадорлик жамияти билан контрактация шартномаси тузилиши кўрсатилган бўлишига қарамай, бу муҳим вазифа амалга оширилмаган. Туман ҳокимлиги томонидан ҳам қарор ижроси эътибордан четда қолган.

Мазкур ҳолат юзасидан прокуратура томонидан ўз вақтида туман деҳқон фермерлар уюшмаси раиси Н. Раҳмоновга мавжуд камчиликлар ва уларни бартараф этиш чора-тадбирлари тўғрисида тақдимнома киритилди. Юқорида номлари қайд этилган деҳқон-фермер хўжалик раҳбарлари қонунбузарликларга йўл қўймаслик хусусида расман огоҳлантирилди.

– Туман хўжаликларида пахтани ўғирлаш ёки пахтазорга чорва молларини қўйиб юбориш воқеалари ҳам содир этилдими? Бу борада прокуратура қанақа амалий тадбирлар олиб борди?

– Пахта халқимизнинг ризқи-рўзи, ор-номусидир. Деҳқонларимизнинг пешона тери билан етиштирилган ана шу ҳосилга кўз олайтирган шахс – халқ душмани ҳисобланади. Ундай кишиларга мутлақо шафқат бўлмаслиги керак. Прокуратура ходимлари ҳар йили туман ички ишлар бўлими жамоаси билан ҳамкорликда ҳосилни талон-тарож қилишнинг олдини олиш, экинзорларга мол қўйиб юборувчи шахсларга нисбатан кескин кураш олиб боришади. Бунинг учун махсус гуруҳлар тузилиб, жойларга бекитилади. Ходимларимизнинг ҳушёрлиги туфайли бу кўнгилсиз воқеаларнинг олди олинмоқда. Шолида кўрмак бўлганидек, баъзи хўжаликларимизда онда-сонда бўлсада, пахта ўғрилари борлиги маълум бўлди. Жумладан Қ. Қобилов номли ширкат хўжалигидан Н. Бобоев уч килограмм, «Тошработ» хўжалигидан К. Жиянова ва Ш. Қўзиевлар 10-15 килограммдан ғўза кўракларини ўғирлаганлари учун прокуратура томонидан маъмурий иш қўзғатилди. Хўжаликларга етказилган зарар жавобгарлардан тўлиқ ундирилди. Шунингдек, «Ўзбекистон» ширкат хўжалигида яшовчи Ёзил Қулиев 8 бош қўй-эчкисини пахтазорда боққанлиги туфайли шу хўжаликка ўн минг сўм миқдорида моддий зарар етказганлиги аниқланди ва у ҳам маъмурий жавобгарликка тортилди.

Асқар ЖАЛИЛОВ,
«Адолат» мухбири.

Жиззах вилояти Пахтакор туманидаги Акмал Икромов номли пахта тозалаш заводи ҳиссадорлик жамиятида ишчи-хизматчиларнинг баракали меҳнат қилишлари учун барча шарт-шароитлар муҳайё этилган.

Бу ерда ошхона, кутубхона, дам олиш хоналари ишлаб турибди. Шунингдек, тола ишлаб чиқариш, жинлаш, линтерлаш, қуритиш-тозалаш цехларининг ўз вақтида таъмирланганлиги ўз самарасини бермоқда.

СУРАТДА: илғор юк ташувчи Ғ. Ёқубжонов иш пайтида.

МИСҚОЛИНИ НОБУД ҚИЛМАЙ

Қашқадарёликлар бу йил мустақил мамлакатимизнинг улкан «оқ олтин» хирмонига 420 минг тонналик чўл жавоҳирлари билан улуш қўшиш учун етиштирилган ҳосилни нес-нобуд қилмай йиғиштириб олишмоқда. Бугун вилоятнинг қайси бир туманига, қай бир хўжалик пахта даласига борманг ҳосилнинг сўнгги мисқоллари саранжомлаб олинаётганининг гувоҳи бўласиз.

Албатта, йил бошидан она ер билан «тил»лашиб, ҳосилдорликни ошириш мақсадида уни етарли минерал ва маҳаллий ўғитга тўйинтирган деҳқонлар бирин кетин зафар маррасига етишаяпти.

Баҳористон туманидаги «Олтин бошоқ» ширкат хўжалиги бободеҳқонлари бу йилги сув танқислигини ҳисобга олиб ғўза майдонларига кўпроқ ўғит солишга катта эътибор беришди. Натижада пайкалларда кўзланганидан зиёд ҳосил битди. Ғалвир сувдан кўтарилганда, деҳқонлар давлат шартнома режасини 103 фоизга бажаришди. Қабул пунктига 1636 тонна хом ашё армуғон этилди. Эришилган ютуққа Жабборқул Хўжамқулов, Ҳусан Наврўзов, Абдулла Чориев каби ўнлаб оилавий пудратчилар муносиб ҳисса қўшдилар.

Пахтакорлар қабул пунктларига шартнома режасидан ташқари яна 400 тонна «оқ олтин» тоширишга жазм этдилар. Шу мақсадда терим суръати асло бўшаштирилмаётир. Ялпи хирмонни 2 минг тоннадан ошириш хўжалик бободеҳқонларининг қалб шиорига айланган.

Ҳа, айни пайтда воҳада ҳар бир қишн бободеҳқоннинг пешоан тери эвазига етиштирилган бебаҳо бойлигимиз – пахтанинг бир мисқолини ҳам нобуд қилмай, ёғин сочинли кунларга қолдирмай, йиғиштириб олиш учун ўз ўрнини кенг пахтазорда деб билмоқда. Бунинг натижасида ўнлаб ижарачилар давлат шартнома режасини уддалаётган бўлса, Нишон туманидаги «Пахтаобод», Усмон Юсупов номли ширкат хўжалиги пахтакорлари зафар марраси томон яқинлашмоқдалар.

Комил САХАТОВ,
«Адолат» мухбири.

Эҳтиром

ЖУРЪАТЛИ ҚАЛБ СОҲИБИ

Маданияти қадимий ва юксак бўлган, азалдан жаҳон тараққиётига улкан ҳисса қўшган, элимиз солномасини бадиий жиҳатдан бойитиб, дунёга танитган адибларимиздан бири Одил Ёқубовдир. Ўзини ниҳоятда хабардор деб ҳисоблаб юрган айрим тарихчи олимларимиз узоқ ўтмишни тадқиқ қилишга интилиб, афсуски, она тарихимизни ҳаққоний ўрганмасдан юзаки, енгил-елпи асарлари ўқувчига тарқатиб этган ҳолда бўлган, албатта. Тарихга жиддий меҳр қўйиб, кўп жилдли, юзлаб китобларни ўрганиб, миллий мафкура асосида янгича бадиий асарларни яратган истеъдодли адибимиз Одил Ёқубов бу борада бошқа қаламкашларга намуна бўлиши мумкин. Унинг тарихий ҳикоя ва очерклари, драматик асарлари, йирик роман ва қиссалари бадиий жиҳатдан теран, сермазмун, зўр маҳорат маҳсули бўлибгина қолмай, ўз даврининг ҳаққоний тасвирловчи, замондошлар обрўсини ва турмуш тарзини ҳаётий, ишонарли қилиб кўрсатиши билан диққатга сазовордир.

Шу муносабат билан ҳозирги Ўзбекистон Миллий Университетида 60-йилларнинг бошида бўлган бир воқеа эсимга тушди. Ўша вақтда улкан адибимиз Абдулла Қаҳҳор билан талабаларнинг учрашуви бўлган эди. Ушанда машҳур ёзувчимизнинг айрим гапи ҳали-ҳали эсимда: «Биз баъзан ёзувчи маҳорати ҳақида гап кетганда унинг сюжет яратиш борасидаги усталиги, қаҳрамонлар қиёфасини чизишдаги нозик бўёқлар ҳақида гапирамиз... Холбуки, ҳақиқий адибнинг кучи – бу китобхон ишонадиган ҳақиқий тирик одам яратишидадир», деган эди. Одил Ёқубов асарларини ўқиганда мен улкан ёзувчимизнинг ана шу ҳикматли сўзларини эслайман. Унинг [illegible] зўр маҳорат билан [illegible] тирик шахсларни гавдалантиради.

Қуйидаги мулоҳазаларим эса асосан унинг тарихий романлари – «Улуғбек хазинаси», «Кўҳна дунё», «Адолат манзили» ва ҳикоялари хусусида. Бу романлар қисқа муддат ичида кўп тилларга таржима қилиниб, кенг китобхонлар оммасига манзур бўлди. Айниқса, «Улуғбек хазинаси» жуда катта обрў қозонди. Ёзувчининг 50 ёшлик таваллуди муносабати билан 1976 йил ноябрида «Литературная газета»да босилган Чингиз Айтматовнинг табрикномасида шундай сўзлар бор эди: «Улуғбеклар тақдирини инсон насл-насабининг [illegible] олдида юксак [illegible] кўтарди. Агар Улуғбеклар бошидан ўтган фожиалар тажрибаси бўлмаганида [illegible] Жаҳон санъатида эса Шекспир, Гёте, Томас Манн ва ҳатто Толстой каби [illegible] кўтарилмасди. Инсон руҳининг [illegible] буюк шахс тақдири билан боғлиқ. Бундай шахс дунёга, ҳақиқатга тик боқади ва жаҳолатга, фикрий қолоқликка нисбатан муросасиз бўлади...»

Маълумки адибнинг бу романлари Беруний, Ибн Сино, Амир Темур, Улуғбек ва бошқа тарихий сиймоларни гавдалантиришда [illegible] Айниқса, Мирзо Улуғбек ва унинг ўғли Абдуллатиф, Али Қушчи, Ҳазрат Низомиддин Хомушларнинг мураккаб ҳаёти ва фаолияти тарихий жиҳатдан асосан тўғри акс эттирилган.

Албатта, тарихий ҳақиқатни яратишда адиб бадиий адабиёт талабларига асосланган ҳолда тўқима образлардан ҳам кенг ва ўринли фойдаланган. Лекин бу нарса мазкур асарларнинг тарихий ҳаққонийлигига путур етказмаган, аксинча, ишонарли чиқишини таъминлаган. Масалан, Мирзо Улуғбек нақадар машҳур сиймо бўлмасин, илм-фан соҳасида нақадар катта, оламшумул кашфиётлар яратган бўлмасин, барибир ўз даври, ўз табақасининг фарзанди эди. Адиб асарда Улуғбек шахсидаги энг нобёб фазилатлар – ақл-заковати, донолиги, нодир салоҳияти билан бирга жиддий нуқсонлари ва инсоний заифликларини ҳам дадил кўрсатиб беради. Шу ақли, истеъдоди билан бир зум ҳам салтанатдан воз кечмайди. Фақат умрининг энг сўнгги фожиали дамларида [illegible] «бевафо тожу тахт» учун [illegible]

[illegible] Султон Маҳмуд Ғазнавий, буюк олимлар Абу Райҳон Беруний билан Абу Али ибн Синони зиддиятларга тўла даҳшатли давр гирдобига ташлайди. Бундай ҳолат уларнинг ҳақиқий образларини, шавкатсиз ҳокимлар сифатида газнавийлари ва икки улуғ алломанинг фаолиятини очиб берган.

Бир нуқтаи назардан воқеалар бир-икки ойда бўлиб ўтса-да, кўп қаҳрамонлар, хусусан Беруний билан Ибн Синоларнинг [illegible] Ҳатто улар ёзган асарларнинг яратилиши ва [illegible] «Адолат манзили» романи ҳам адибнинг катта ютуғи бўлди. Бу асар шубҳасиз ҳали кўп шов-шувларга сабаб бўлади. Ҳозир ҳам уни ўқиганлар орасида биров яхши ижобий фикр билдирса, бошқаси берироқ, учинчи киши эса уни ҳазм қила олмаганлигини айтиб, айрим фожиавий воқеалар мени жуда эзиб қўйди, деган фикрларни билдирмоқда.

Дарҳақиқат романда тасвирланган, бугун тарихга айланган воқеалар, қаҳрамонлар бошидан кечган кўргиликлар шу даражада оғирки, уни ўқиган кишини бир неча вақтлар турли туйғу-ҳиссиётлар қамраб олади ва эзади. Асарда 1984-1988 йилларда Москва томонидан пахтачилик соҳасида Ўзбекистонда мисли кўрилмаган даражада кўзбўямачилик бор, деган баҳонада амалга оширилган қонунбузарликлар ва қирғинлар тўғрисида сўз кетади. Уларни дадил бирма-бир тасвирлаш, айтишга ва фош этишга адиблардан биринчи бўлиб Одил Ёқубов журъат қилган эди.

Энг даҳшатлиси, нафақат айбдорлар, ҳатто кўзбўямачилик, порахўрликка мутлақо алоқаси бўлмаган юртдошларимиз ҳам зириллаб қолган эди. Худди 30-йилларда содир бўлган қатағондек кўплар кечаси ёстиққа бош қўяр экан, тонгда саломат турармиканман, деган хавотирда яшадилар. Хуллас, ўша йиллари ўрмонга ўт кетди. Ҳўлу қуруқ баравар ёнди.

Романнинг муваффақиятларидан бири, муаллиф асар марказига ниҳоятда пок, бегубор, ҳалол бир оилани олиб чиққан. Асар қаҳрамонлари – Суюк Бургут ва унинг жуфти ҳалоли Маржоной бир-бирларига жуда меҳр қўйиб, турмуш қуришган. Уларнинг севгиси, қандай топишиб, қандай висолга етганликлари ҳақидаги саҳифаларни асарнинг энг ёруғ нуқталари десак бўлади. Ёзувчи шундай бўёқлар топганки, биз уларнинг севгиси нақадар пок ва чуқур эканлигига сира шубҳа қилмаймиз.

Маржоной Маржонтовда туғилган. Болалиги ўша гўзал тоғ ва дараларда ўтган. Лекин отаси Маматмерган улоқда йиқилиб, оламдан ўтганидан кейин онаси Бибисора момо – ёшлигида жуда кўҳлик бўлган жувон, ўша вилоят обкомининг ёлғиз қолган биринчи котибига (Бибисора, уни ветеран деб атайди) турмушга чиққан. Аммо бу орада ветеран ишдан олиниб, Тошкентга келади. Маржонойни ўз қизидан ортиқроқ севиб, ардоқлаб, алқаб ўстиради.

Бироқ Маржоной тўққизинчи синфни битиргандан кейин тиббиёт институтига киритишига кўзи етмаган ветеран қизни бир йил ўз вилоятида ўқиб, аттестат олиб келсин деган мақсадда Маржонтовга юборади. Гўзал Маржоной қишлоқда табиатан ғалати, мард, танти, чапани, шоиртабиат Суюн Бургут билан танишиб қолади. Иккаласи бирга тўйларда дўмбира чалиб, ўлан айтадилар. Шундай қилиб, улар Бибисора момо билан ветеран бобони доғда қолдириб, олий мактаб ҳақидаги орзуларидан ҳам воз кечиб, висолга етишадилар. Тўғрироғи, Суюн Бургут Маржонойнинг розилиги билан уни олиб қочиб кетади.

Кейинчалик ветеран уларни ўқитади. Маржоной ўқитувчи, куёв ветеринария врачи бўлиб етишади. Сал ўтмай машҳур чорвачилик совхозига директорликка тайинланади. Фожеа ҳам шу ердан бошланади. Чунки совхознинг собиқ директори Мансурмеш «Менинг мансабимни обком котибига катта пора бериб тортиб олдинг», деган бўҳтон гап тарқатади. Бу эса айнан шу йиллари Ўзбекистонда изғиб юрган москвалик «десантчи»лар тўдасига сариёғдек ёқади. У ёғи ҳаммамизга маълум фожеалар бошланади...

Адибнинг маҳорати шундаки, у асарда мураккаб ҳаётий воқеаларни китобхонлар қалбига сингдириш ниятида қаҳрамонларнинг тоғ булоқларидек мусаффо туйғуларини ифода этиш мақсадида жуда кўп бадиий чекинишлардан кенг фойдаланади, улар муҳаббатининг тарихига катта ўрин беради. Романда Суюн Бургут билан Маржонойнинг фарзанди Лочин ва унинг севгилиси Олтинойнинг мусаффо, худди Маржонтов ҳавосидек бегубор тиниқ ҳисларига ҳам катта жой берилган. Эҳтимол шунинг учун ҳам Суюн Бургут оиласининг бошига тушган мусибат халқ бошига келган шафқатсиз кулфат тарзида қабул қилинади.

Мен бир нарсага аминман, «Адолат манзили» романи ҳурлик ва озодликнинг бебаҳо қадр-қиммати беқиёслигини, қолаверса, бу неъматни қадрламоқни ўргатади.

«Адолат манзили»даги фожиали воқеалар яқинда газеталарда чиққан Одил Ёқубовнинг «Қашадарё гурунглари» номли ниҳоятда ҳаяжонли хотиралари ҳам энг янги давр тарихимизни ҳужжатли давоми деса бўлади. Бу ҳаётий бадиий лавҳаларда ҳам мазкур романдагидек ўша йиллари вилоятга «пахта иши» баҳонасида келган москвалик «десантчи»лар туфайли бегубор, ҳалол юртдошларимиз бошига тушган даҳшатли бўҳронлар фош этилади. Қатағон йиллари бригадирдан вилоят раҳбарларигача қора кунларни бошидан кечирган, ҳатто қамоқхоналарга тушиб чиққан бегуноҳ ўзбек фарзандларининг мустақиллик арафасида вилоятга раҳбар бўлиб келган Ислом Каримовнинг адолатни тиклаб, туҳматларга ботиб, жабрланганларни оқлашдаги улуғ хизматлари жонли ҳикоя қилинади.

Кейинги йилларда яратилган жозибали, чуқур қалб тўлқинида пайдо бўлган асарларини ўқиб, Одил Ёқубовнинг ижод «хазинасида» айтадиган оташин гаплари, изҳор қиладиган нозик туйғулари, айниқса, инсон ҳаётининг энг ширин ва лекин қудратли туйғулари бўлмиш севги ва меҳр-мурувват энг юксак маҳорат билан тасвирланиши бизни жуда ҳам хурсанд қилмоқда.

Тарихимизни тиклаш, буюк аждодларимиз яратган олтин меросни халқимизга қайтариб бериш, Улуғбек, Бобур, айниқса Амир Темурдек буюк боболаримизни дунё миқёсида улуғлаб, уларнинг руҳларини шод этишдек савоб ишларни виждонан бажариб келган ва бугун ўзининг 75 ёшини қарши олган бу улуғ адибимиз хизматларини халқимиз ҳеч қачон унутмайди.

Исо ЖАББОРОВ,
Ўзбекистон Республикасида хизмат кўрсатган фан арбоби, профессор.

ҚЎШМА КОРХОНА ТУГАТИЛИШИДАН КИМ МАНФААТДОР?

Бир хат изидан

Таҳририятимизга Тошкент шаҳрида фаолият кўрсатаётган «Европа уйи ЛТД» Ўзбек—Британия—Ирландия қўшма корхонасининг меҳнат жамоаси номидан бир гуруҳ фуқаролар имзо қўйган шикоят хати келди. Хатда бир маромда фаолият кўрсатиб келаётган корхона атрофидаги можаролар, адолатсизликлар хусусида куйиниб ёзилган:

«Биз меҳнат қилаётган қўшма корхона 1996 йилда чет эллик ҳамкорлар билан яхши ниятда таъсис этилган эди. Тошкентнинг кўзга кўринган «Марказ-1» мавзеси 1-уйида жойлашган, ҳувиллаб, файзсиз ҳолатга келиб қолган савдо шохобчаси биносини чет элдан келган қурувчи-мутахассислар икки ойда қайта таъмирлаб, жиҳозладилар. Ишлар жаҳон андозалари даражасида, энг замонавий усулда амалга оширилди.

Натижада бу савдо биноси чиройли ва шинам кошонага айланди. Пойтахтимиз аҳолисию меҳмонларига сифатли ва харидорбоп молларни танлаб харид қилиш имконияти очилди. Тошкент кўркига кўрк қўшадиган бу жой бизнинг ўз уйимиздек бўлиб қолган. Қўшма корхонада қирқ нафар Ўзбекистон фуқаролари ишлаяпмиз. Ҳар томонлама ижтимоий ҳимояланганмиз. Ойлик маошлар доимо ўз вақтида берилаяпти. 2001 йилнинг тўққиз ойида бюджетга солиқларнинг барча турлари бўйича 12 миллион 954 минг 249 сўм маблағ тўланди. Жорий йилнинг шу даврида товар айирбошлаш 77 миллион 742 минг 264 сўмни ташкил этди. Корхонамизнинг ялпи даромади эса 31 миллион 497 минг 806 сўм бўлди.

Кейинги пайтларда қўшма корхонамиз таъсисчилари ўртасида тортишувлар, келишмовчиликлар авжига чиққанидан ташвишда эдик. Мана оқибати эса ундан ҳам мураккаб тус олаётир. Ҳозир бизнинг тинчимиз йўқолган. Негаки, корхонани тугатишмоқчи...»

Тўғриси аризани ўқиб таажжубландик. Негаки, мустақил Ўзбекистонимиз аҳолиси эҳтиёжини сифатли ва харидорбоп халқ истеъмоли моллари билан таъминлашга муносиб ҳисса қўшиб келаётган қўшма корхона фаолиятидан бўлар-бўлмас камчиликлар қидириб, унинг ортиб бораётган обрўйига раҳна солинаётганлиги куйиниб ёзилганди.

Дарҳақиқат, муҳтарам Президентимиз ташаббуси билан мустақил Ўзбекистонимизда юзлаб қўшма корхоналар ташкил этилиб фаолият кўрсатаётгани жуда таҳсинга сазовор ҳолат. Чет эл сармоясини жалб этган ҳолда жаҳон андозалари даражасидаги маҳсулотлар ишлаб чиқариш, четдан сифатли ва харидорбоп товарлар олиб келиб сотиш миқёслари кенгайгани қувончли.

Кузатувларимизга асосланиб айта оламизки, Юртбошимиз, айниқса, ривожланган чет мамлакатларга сафарлари чоғида чет эллик кўзга кўринган ишбилармонлар ва бизнесменлар билан учрашиб, амалий ҳамкорлик учун Ўзбекистонимизга чорлайди. Уларга мустақил юртимизга эркин бизнес қилишлари учун барча шароитлар яратилганлигини қайта-қайта кафолатлайди. Шу боисдан муҳим роль ўйнайдиган қўшма корхоналар фаолияти кун сайин ривожланиб бораётир. Сир эмаски, чет элликлар тажрибалари қўл келаётир.

Шундай бир кўтаринкилик вазиятида иш юритилаётган бир пайтда «Европа уйи ЛТД» қўшма корхонасини тугатиш кимга ва нима учун керак бўлиб қолди? Бу саволларга жавоб қидириб бизга тақдим этилган ҳужжатлар ва қўшма корхона фаолияти билан атрофлича танишишга тўғри келди.

Таъсисчилар ўртасидаги келишмовчилик нимадан бошланган? Қўшма корхона таъсисчиларидан бири бўлган «Шарқ машъали» масъулияти чекланган жамият «Савдогарбанк»дан 10 миллион 287 минг 565 сўм кредит олади. Кредит маблағи эвазига ҳозирда қўшма корхона жойлашган «Марказ-1» мавзесидаги 1-уйни давлатдан сотиб олади. Бинони қўшма корхонадаги устав жамғармасига улуш сифатида қўшади. Бу кредит қайтарилмаганини чет эллик ҳамтаъсисчилар билмаган ва буни масъулияти чекланган жамият раҳбарлари атайлаб сир тутган. Айни вақтда ўзларини мол мулкларини арзон гаровга сотиб юбориб фаолиятини тўхтатган. Шу билан улар онгли равишда кредитни қайтариш имконини йўққа чиқарганлар.

Кредитни қайтариш муддати эса ўтиб кетганди. Бу вақтга келиб хорижий таъсисчи ўз зиммасидаги бинони таъмирлаш мажбуриятини бажариш учун катта маблағ сарфлаб қўйганди. «Шарқ машъали» раҳбарлари банк ва давлат бюджети олдидаги ва бошқа кредиторлар олдидаги қарзларини қоплай олмагач чет эл таъсисчиларига моддий ёрдам сўраб мурожаат қилганлар. Ва бу ёрдам эвазига қайд этилган бинони уларга мулк қилиб беришга ваъда берган. Таъсисчилар «Шарқ машъали» масъулияти чекланган жамиятнинг бу илтимосига рози бўлишдан бошқа йўл топиша олмади. Қўшма корхона 10 миллион 185 минг 708 сўм кредитни ва 6 миллион 797 минг 681 сўм кредит бўйича фоизлар тўловини, хусусийлаштиришга, ер ва мулк солиғи учун 3 миллион 57 минг 662 сўм, жами 20 миллион 687 минг 794 сўм масъулияти чекланган жамият учун тўлайди.

Хуллас, ҳамтаъсисчи «Шарқ машъали» масъулияти чекланган жамият шу кунгача қўшма корхона устав жамғармасига бир сўм ҳам улуш қўшмади. Аммо «ўроқда йўқ, машоқда йўқ, хирмонда ҳозир» деган нақл бежизга айтилмаган экан. Бугунга келиб «Шарқ машъали» масъулияти чекланган жамият мансабдорлари С. Бобоев, О. Файзуллаевлар қўшма корхонани тугатишга астойдил «бел боғлашган».

Дарҳақиқат, қўшма корхона ташкил этилганда ўзбекистонлик таъсисчилардан бўлган ҳозирда «Шарқ машъали» деб қайта номланган масъулияти чекланган жамият раҳбари Сирожиддин Бобоев ва корхонанинг ҳамтаъсисчиларидан бири Отабек Файзуллаев Тошкент шаҳар Мирзо Улуғбек туман фуқаролик ишлари судига даъво аризаси билан мурожаат этган. Улар «Европа уйи ЛТД» Ўзбекистон – Британия – Ирландия қўшма корхонасининг таъсис шартномасини бекор қилиш, ишонч (траст) келишувини, мулк ҳуқуқини бериш ҳақидаги келишувни, қарзни ўтказиш ҳақидаги шартномани ҳақиқий эмас деб топиш, «Шарқ машъали» масъулияти чекланган жамиятни таъсисчилар таркибидан чиқариш ҳақидаги қарорни ва ишонч келишув қисмларини бекор қилишни сўраганди.

Мирзо Улуғбек тумани фуқаролик ишлари бўйича суди раиси, бу соҳада тажрибали ва қатъиятли судья Муборак Отажонова бир йил давомида, яъни шу йилнинг 18 июлига қадар даъвони атрофлича, батафсил кўриб чиқди. Ўзбекистон Республикасида амал қилаётган қонунлар асосида қарор чиқарди. Қарорда даъвогарларнинг важлари Ўзбекистон Республикаси қонунларига асосланмаганлиги етарли даражада исботланиб берилди. Даъво талаблари тўлиқ рад этилди.

Суд қарор чиқарди, даъволар бутунлай қаноатлантирилмади, хўш шу билан даъвогарлар ўзларининг талаблари ноқонуний эканлигини тан олдими? Аксинча, улар энди ўзларининг туман суди қарори билан рад этилган даъволарини қаноатлантиришни сўраб Тошкент шаҳар фуқаролик ишлари бўйича судига 2001 йил 7 август куни уч варақдан иборат апелляция шикоятини беришади.

Дастлабки апелляция шикояти берилганидан бир ойдан кўпроқ вақт ўтгач, 2001 йилнинг 10 сентябрь куни даъвогарлардан бири Сирожиддин Бобоев ва яна бир даъвогарнинг ишончли вакили А. Мамедов томонидан Тошкент шаҳар фуқаролик ишлари бўйича судига жуда катта ҳажмда 13 варақдан иборат қўшимча апелляция шикояти тушади. Буни қарангки, шунча ҳажмдаги қўшимча апелляция шикояти жуда қисқа муддатда – бор-йўғи 10 кундагина ўрганилиб, 20 сентябрь куни шаҳар фуқаролик ишлари бўйича суди судлов ҳайъати Х. Жузбанов раислигида фақатгина бир кунда кўриб чиқилди ва Мирзо Улуғбек тумани суди раиси Муборак Отажонова томонидан чиқарилган қарор бекор қилинди. Судлов ҳайъатининг янги қарорида 1996 йил 24 апрелда Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлигининг давлат рўйхатига олинганлик тўғрисидаги «Европа уйи ЛТД» Ўзбек – Британия – Ирландия қўшма корхонасига берилган гувоҳнома, чет эллик сармоядорлар билан ўзбекистонлик ҳамкорлар ўртасидаги таъсис шартномаси ҳақиқий эмас деб топилди. Энг ачинарлиси, беш ярим йилдан буён фаолият кўрсатиб келаётган қўшма корхона тугатиш ҳақида қарор қабул қилди. Мулк ҳуқуқини бериш ҳақидаги келишув, ишонч (траст) келишуви, «Шарқ машъали» масъулияти чекланган жамиятни таъсисчилар қаторидан чиқариш хусусидаги қарорлар ҳақиқий эмас деб топилди.

Хуллас шунақа ишлар: бир судья ундоқ қарор чиқарса, бириси бошқача қарорга имзо қўяди. Ўртада жавобгару даъвогар сарсон-саргардон. Одамлар тақдири, чет эллик сармоядорнинг келгусидаги ишончидан путур кетаётгани, тадбиркорлар судма-суд юравериб қимматли вақтларию соғлиқларидан айрилаётгани ҳеч кимни қизиқтирмайди чоғи?

Мақола тайёрлаш жараёнида Мирзо Улуғбек тумани фуқаролик ишлари бўйича суди раиси Муборак Отажонова билан мулоқотда бўлдик. Унинг таъкидлашича, қарор қабул қилаётганда қонунларга қатъий амал қилган. Тошкент шаҳар фуқаролик ишлари бўйича суди судлов ҳайъатининг қарорига норозилик тариқасида тегишли инстанцияга тақдимнома берганлигини билдирди.

Ўзбекистон Республикаси Олий Судининг 2001 йил 1 июндаги Пленумида қабул қилинган «Фуқаролик ишларини апелляция, кассация ва назорат тартибида кўриш амалиёти ҳақида»ги қарорида суд қарорларини ҳар томонлама сифатли ва адолатли бўлишини таъминлаш, ишларни апелляция, кассация ва назорат инстанцияларида кўришда моддий ва процессуал ҳуқуқ нормаларини тўғри тадбиқ қилиш, фуқароларнинг шахсий, сиёсий, иқтисодий, ижтимоий, ҳуқуқ ва эркинликларини янада самарали ҳимоя қилиш алоҳида таъкидлангани бежиз эмас. Холислик, тўғрилик ҳар доим ғолиб келаверади.

Судлов ҳайъати даъвогарларнинг биринчи ва қўшимча апелляция шикоятларини синчиклаб, адолат юзасидан кўриб чиққанига шубҳа туғилиши табиий. Негаки, даъвогарларнинг барча даъволарини жуда тез қаноатлантираётганда шикоятда қайта-қайта таъкидланган бир жумлага нимагадир эътибор ҳам, ҳуқуқий баҳо ҳам берилмаган. Қўшимча апелляция шикоятида даъвогарлар биринчи босқич судьяси «манфаатдорлик эвазига нохолис қарор қабул қилган» деб даъво қилишган.

Ахир судьянинг шаъни, қадр-қиммати, лавозими, унинг дахлсизлигини қонун ўз ҳимоясига олсаю, ҳайъат аъзолари судья М. Отажонова шаънига нисбатан бундай туҳматга ҳуқуқий баҳо беришга ожизлик қилса? Дейлик, туман суди раиси лавозимида ишлаб келаётган М. Отажонова ишни мазмунан кўриш чоғида ўз вазифасини бажаришга бепарволик ва эътиборсизлик натижасида ғайриқонуний ва асоссиз ҳал қилув қарори ёки ажрим чиқаришга йўл қўйган бўлса, судлов ҳайъати Ўзбекистон Республикаси Фуқаролик процессуал кодексининг 19-моддасига биноан судьяга нисбатан ўзининг хусусий ажримини чиқарса бўлармиди? Аммо нимагадир ажрим чиқарилмади. Судлов ҳайъати сихни ҳам, кабобни ҳам куйдирмасликка ҳаракат қилганга ўхшайди.

Энди даъвогарлар хусусида икки оғиз аччиқ ҳақиқатни айтсак. Сирожиддин Бобоев ва Отабек Файзуллаевлар ўзи ким? Бу саволга Тошкент шаҳар Юнусобод тумани жиноят ишлари бўйича судининг ҳукмидан жавоб қидирадиган бўлсак, улар жиноятчилар экани маълум бўлади. «Шарқ машъали» масъулияти чекланган жамият раҳбари Сирожиддин Бобоев Ўзбекистон Республикаси Жиноят Кодексининг 207-моддасида, Отабек Файзуллаев эса Ўзбекистон Республикаси Жиноят кодексининг 229-моддасида кўрсатилган жиноятни содир этгани учун суд ҳукми билан муносиб жазога тортилди. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2001 йил 22 августда эълон қилинган амнистиясига асосан улар авф қилиниб, жазони ўташдан озод этилди.

Оқни оқ, қорани қора дейишга одатланганлар ҳеч қачон доғда қолмайдилар. Одамларга ҳар хил изтироблар бериб, уларни сарсон бўлиб қийналганини кўриб роҳат олишга мойил кимсалар эл-юрт олдида юзи шувут бўлиб қолиши аниқ. Ёмонлик уруғини сепиб, ундан ниҳол ундирмоқ ниятида юрганлар афсус-надоматлар чекиб, маломатлар гирдобида қолиши муқаррар.

Яхши ният билан мамлакатимиз иқтисодиётига, одамлар фаровонлигига муносиб ҳисса қўшиб келаётган қўшма корхонанинг бундан буён фаолият кўрсатишидан фақат бу ерда меҳнат қилаётган жамоагина эмас, балки эл-юрт ҳам манфаатдордир.

Дилмурод ҚИРҒИЗБОЕВ,
«Адолат» газетасининг ижтимоий адолат ва ҳуқуқ бўлими мудири.

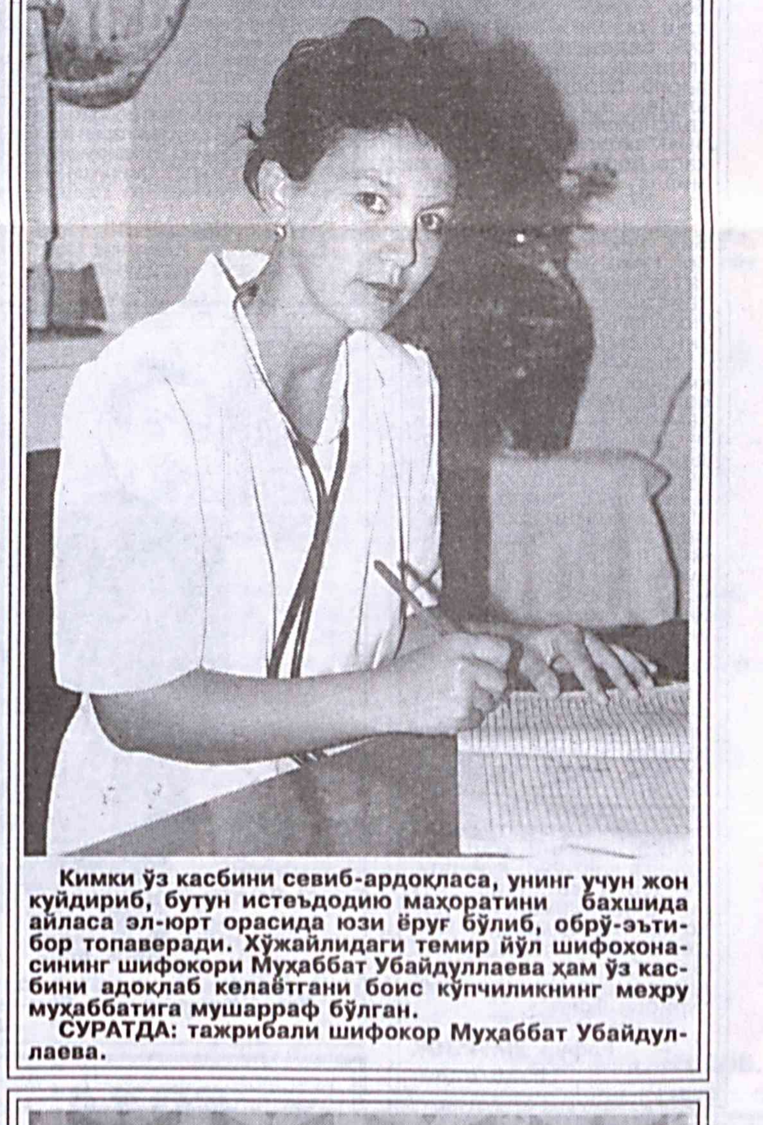

Кимки ўз касбини севиб-ардоқласа, унинг учун жон куйдириб, бутун истеъдодию маҳоратини бахшида айласа эл-юрт орасида юзи ёруғ бўлиб, обрў-эътибор топаверади. Хўжайлидаги темир йўл шифохонасининг шифокори Муҳаббат Убайдуллаева ҳам ўз касбини адоқлаб келаётгани боис кўпчиликнинг меҳру муҳаббатига мушарраф бўлган.

СУРАТДА: тажрибали шифокор Муҳаббат Убайдуллаева.

Бугун савдо шахобчаларига кирган одамнинг пештахталарни безаб турган хилма-хил озиқ-овқат маҳсулотларини кўриб дили яйрайди. Тўкин-сочинлигимиз, фаровонлигимиз манбаи бўлган бу кундалик эҳтиёж моллари хонадонларимизга савдо шахобчалари орқали етиб келмоқда. Бошқачасига айтганда савдо ходимлари элга хизмат қилишдек улуғ ниятларини сидқидилдан адо этишиб, одамларнинг дуосини олишмоқда. Сирдарё вилоятининг Янгиер шаҳридаги улгуржи-чакана савдо тайёрлов корхонасига қарашли 2-дўкон жамоаси ҳам бу борада талай ишларни амалга оширмоқда. Натижада бу ерда ҳар ойда аҳолига 4 миллион сўмдан ортиқ савдо хизмати кўрсатилаяпти.

СУРАТДА: дўкон мудири Шариф Доиев.

ЧОРИҒИНГДАН АЙРИЛМА

(Ҳажвия)

Кеча уйга келсам, андижонлик қадрдон дўстимдан таклифнома келибди. Хотиним уни қўлимга тутқазаркан:

– Бу ўша Ҳошимжонми, – деди.

Дарров тушундим. Ҳошимжон вилоятдаги катта идора бошлиғининг ўғли эди. Отаси ёшлигидаёқ уйлантириб қўйган. Тошкентда квартираси бор. Тўрт хонали. Ўзи ҳам танти шинаванда йигит. Оилали талабаларни тез-тез уйига чақириб, меҳмон қилиб турар, бу билан гап борасида «мен фақат хотинимни, дейман» деган ишораларни қиларди. Аммо ўзи ғирт хотинбоз эди.

Шу сабабли ҳам биз камхарж талабалар оғзимиздан гуллаб қўймаслигимиз учун ўзининг энг яқин сирдошлари бўлган беш-олтита ўртоқларини тез-тез меҳмон қилиб турарди. Учрашув жойимиз тайин. Университетнинг фоесидаги газли сув будкаси. Кунига, кун ора соат олтида шу ерда қадрдонлар тўпланамиз. Ошнамиз келиши билан каттакон портфелини очади-да, коньяк ёки арақ чиқаради. Стаканлар бор. Бўлиб қуямизда, 3 тийинлик «зелдирский» сувдан газак қилиб кетаверамиз.

Мана шундай саховатли йигит бугун отаси каби вилоятда катта бир идоранинг раҳбари. Яна ҳадди сиғиб мени меҳмондорчиликка айтибди. Бунинг устига хотиним ҳам унинг марҳаматидан баҳраманд бўлган. «Шундай ошнангизникига бормасангиз бўлмайди», деб туриб олди. Бордим. Лекин тўйдан бир кун илгари бориб қолибман. Ўша куни «маслаҳат оши» экан. Энг яқин қадрдонлар тўпланишибди. Зиёфат авжида. Кайфим баланд. Бир маҳал чекиб олиш учун айвонга чиқдим. Сигаретни чуқур-чуқур торта туриб бир маҳал даҳлиздаги оёқ кийимларга кўзим тушиб қолди. Разм солсам, ҳаммаси асл пойафзаллар. Шуларнинг ичида битта меники мунғайиб, қийшайган, ранги ўчган.

Унга қараб туриб, ўзимнинг раҳмим келиб кетди. Шу пайт хаёлимга келган фикрдан ўзим хурсанд бўлиб: «Отангга балли мулла Қодиржон», деганимни сезмай қолдим.

Бундоқ қарасам, ҳеч ким йўқ. Ҳамма ўзи билан ўзи овора. Секин бордим-да, ўзимнинг ботинкамни олиб, шартта томга отиб юбордим. Кейин ҳеч нарса кўрмагандек ичкарига кириб маишатни давом эттира бошладим.

Хуллас, «маслаҳат оши» тугаб, ҳамма кетишга чоғланди. Меҳмонлар чиқиб бўлгач, бундай қарасам остонада битта ҳам оёқ кийим қолмабди.

– Ҳо, ўртоқлар шу ердаги 42 размерли итальянский потинкани ким кўрди, – дедим дадил ҳолда у ёқ, бу ёққа разм ташлаб. Одамлар, айниқса, мезбонлар ҳушёр тортишди. Лекин мен сарпойчан, потинка эса йўқ. Бир пастда ҳамма қидир-қидирга тушди. Мен эса ишонч билан «Эссиз зўр эди», дейман.

Хуллас, тезда оёғимга янги «чехский», ичи жунли этик кийгизишди. Дўстим тўй эгаси, ҳижолатда, «бу ёғига қарздормиз», дейди. Шундай қилиб, Андижондан кеч куз пайтида янги пойафзалли бўлиб қайтдим. Ўзимга ўзим: «Топқирлигингга қойилман», дедим-да, хурсанд бўлиб янги «импортний» этикни кийиб юравердим.

Яқинда почтадан чақирув қоғози келиб қолди. Посилка экан. Худо берамая деса, бераверар экан-да, деб хурсанд бўлиб «совға»ни олгани бордим. Ҳужжатларни расмийлаштириб бўлгач, почта ҳақини тўладим.

Бир пайт ходима олдимга «тўқ» этиб, яхшилаб ўралиб, муҳрланган коробькани қўйди. Юрагим чидамади. Нима экан, деб ўша ердаёқ уни очиб кўрдим. Ишонасизми, нима эди, қарасам ўша мен томга отиб юборган чориғим экан.

Каримжон РИХСИЕВ.

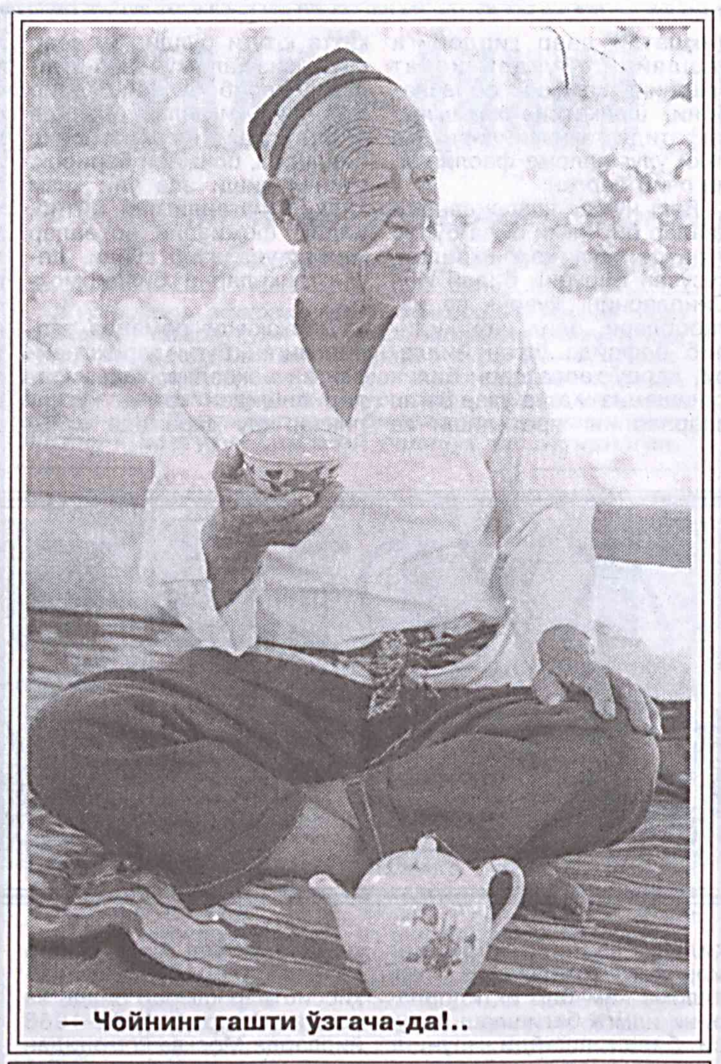

– Чойнинг гашти ўзгача-да!..

ЎЗИНГГА ТУШАР

Феъл-атворинг меваси мудом ўзингга тушар,
Андишасиз боқма ҳеч, кўзлар кўзингга тушар.
Қилма зинҳор ёмонлик туҳматдан яратиб тоғ,
Бил, осмонга туфласанг, қайтиб юзингга тушар.

Моҳира ҚУДДУС қизи.

ЧИРЧИҚДАГИ ҚОТИЛЛИК

Жиноят ва жазо

Чирчиқ шаҳар ИИБга кўп қаватли уйларнинг бирида рўй берган сирли воқеа хусусида хабар келди. Унда қайд этилишича, мазкур хонадон эшиги уч кундан бери очилмайди. Уй эгаларининг қаёққа ғойиб бўлгани ҳақида ҳеч ким, ҳеч нарса билмайди. Боз устига уй ичидан қандайдир бадбўй ҳид чиқмоқда. Нимадир сасиганга ўхшайди. Эҳтимол қотиллик рўй бергандир...

Осойишталик посбонлари хабарни жойига бориб текширганларида у ўз тасдиғини топди. Чиндан ҳам уй эшиги қулфланган. Ичкаридан қўланса ҳид анқиб турибди. Демак, бу хонадонда қотиллик рўй берган бўлиши мумкин. Холислар иштирокида хонадон эшиги очиб кирилганида тахмин тўғри бўлиб чиқди. 36 ва 38 ёшли икки аёл билан 13 ёшли боланинг чавақланган жасадини пашша талаб ётарди...

Тиббий экспертиза уларнинг роппа-роса уч кун бурун ўлдирилганини аниқлаб берди. Ҳар уччала мурдага ҳам 5 тадан 16 тагача ўткир тиғли қаттиқ жисм санчилган.

Ҳақли савол туғилади: хўш қотил ким? У бир кишими ёки кўпчилик? Нега икки аёлу бир бола бунчалар ваҳшиёналик билан ўлдирилди?

Бу саволларга жавоб топиш учун барча чоралар кўрилди. Бироқ, калаванинг учини топиб бўлмади. Негаки қотиллар ҳеч қандай из қолдиришмаган, ҳатто бармоқ излари ҳам топилмади. Лекин улар бор, қаерлардадир ҳеч қачон қўлга тушмайман, деб чўчварани хом санаб юришибди.

Қотилни топиб, қўлга олиш, суднинг қора курсисига ўтқазиш шарт. Акс ҳолда жиноятчи жазосиз қолиб, яна бегуноҳ одамларнинг ҳам қотилига айланиши мумкин.

Шунинг учун ҳам ўша куниёқ Тошкент вилояти прокурори ўринбосари томонидан Ўзбекистон ЖКнинг 97-моддаси 2-қисми «А» банди билан жиноят иши қўзғатилди ва тезкор тергов гуруҳи ҳаракатлари бошланиб кетди. Гуруҳ аъзолари хизматларни тақсимлаб олиб, ишга киришди.

Жасадлар топилган хонадон қўшниларини сўроқ қилиш йўли билан қотиллик содир этилмасдан бурун бу ерга кимлар келиб-кетганлиги суриштирилди. Аммо қўшнилар арзирли жавоб беришмади. Ҳатто ўша қотиллик рўй берган кунда ҳам бу хонадон яқинига автомашина келиб тўхтаганлиги ҳақида бирор маълумот беришолмади. Фақат марҳуманинг енгил-елпи ҳаёт йўлини танлагани, фоҳишалик билан шуғулланиб, уйида нотаниш эркакларни қабул қилиши маълум бўлди, холос.

Марҳуманинг хонадонидан йўқолган буюмларнинг рўйхати тузилиб, уларга ўхшашларининг сурати олинди ва жойларга асл нусхасини қидириш учун жўнатилди. Телевизор, видеомагнитафон, аудиомагнитафон ва тилла тақинчоқлар қотиллар томонидан олиб кетилган, деб гумон қилинганлиги туфайли бу буюмлар яқин-атрофдаги бозорлардан излаб кўрилди. Шу буюмларни сотиш ёки топшириш мумкин бўлган жойлар суриштирилди. Бу ишга маҳалла фаоллари, жамоатчилик ва халқ посбонлари жалб этилди. Шунда ҳам калаванинг учи топилмагач, марҳумаларнинг қариндошларидан кимлар келиб туриши, уларнинг жазманлари қайси машинада ташриф буюришгани, умуман бу хонадонга кимлар кириб-чиқиб турганлиги сўралди.

Хонадон соҳибаси бўлмиш марҳума қачондан бери бу шаҳарда яшайди. У билан биргаликда ўлим топган дугонаси-чи? Бу саволга улардан бири Ғазалкентдан, иккинчиси эса Андижондан келган деган жавоб топилди. Табиийки, ҳар икки марҳуманинг ҳам собиқ эрлари, қариндош-уруғлари суриштирилди, тергов қилинди. Уларнинг ажралиш сабаблари, кейинги алоқалари қандай бўлганлиги ўрганилди. Чирчиқдаги уйни кимдан, қачон сотиб олишгани, уйни сотувчидан қарздор-қарздор эмаслиги ҳам ўрганиб чиқилди. Шунингдек, Чирчиқ шаҳрида улар бошқа бировдан ҳам қарз олган ёки қарз берганлиги суриштирилди.

Қотиллик содир бўлган жойдан олинган фотоальбомдаги суратлар иш юзасидан сўроқ қилинаётган гумондорларга кўрсатилди. Хонадондаги ёзув дафтарчаларида бўлган исм-фамилиялар, манзиллар, телефон рақамлари ўрганилди.

Дугонасининг уйида ўлим топган марҳуманинг ўғли сўроқ қилинганида у қотиллик содир этилган тунда уйларига «Баҳс» исмли бир йигит келиб ундан онасини топиб беришини талаб қилганини айтди. Бола онаси қаердалигини айтолмаган, «агар уни топсам йиртиб ташлайман» деб чиқиб кетган. Бу хабар асосида «Баҳс» ҳам қидирилди. Бироқ қотилликка алоқадор хабар аниқланмади.

Тезкор гуруҳ эса ҳеч қандай тушкунликка тушмай қидирув ишларини давом эттирарди. Гуруҳ аъзолари шаҳардаги такси тўхташ жойларига бориб ҳайдовчилар билан суҳбат ўтказишди. Қотиллик рўй берган жой ва вақти ҳақида гапириб, биронта ўша пайтда у жойга йўловчи олиб борган-бормаганликларини сўрашди. Аммо ҳайдовчилардан биронтаси ҳам арзирли маълумот айтмади. Орадан бир кун ўтгач эса ИИБ идорасига бир нотаниш киши келиб шундай деди: – Мен бир танишимнинг енгил машинасини ижарага олиб, кира ишлаб юрар эдим, 16 июль куни тахминан соат 20.00 ларда такси тўхташ жойига келдим. Икки нафар ўзбек миллатига мансуб киши келиб мендан ўша қотиллик содир этилган уй яқинига олиб бориб қўйишни ва кечаси соат 02 дан 30 минут ўтганда яна ўша жойга бориб олиб келишимни сўрашди. Хизмат ҳақимни 1500 сўмга келишгач, айтган жойларига элтиб қўйдим. Йўлдаги суҳбатдан маълум бўлдики, улардан бирининг лақаби «Тошотар» экан.

Йўловчилар йўл-йўлакай менга:

– Бугун биз қизлар билан дам оламиз, кечаси айтган пайтимизда кутиб тур, ўзимиз чиқамиз, – дейишди. Мен улардан:

– Сизлар қайси уйга кирасизлар? Кечаси ўзим кириб, олиб чиқсам бўлмайдими, – деб сўрадим. Лекин йўловчилар бунга рози бўлмай ўзлари худди шу тўхтаган жойимга келиб туришимни айтишди. Йўловчилар дарахтлар оралаб юриб кетишди. Қайси уйга кириб кетишганини сезмадим. «Тошотар» машинадан тушар чоғида 500 сўм бериб, қолганини тунда хизматни тўла бажарганимдан кейин олишимни айтди.

Соат тунги икки яримда ёнимда икки ўртоғим билан айтилган жойга бордим. Йўловчилар қўлларида иккита тугун кўтариб келишди. Тугунлардан бирида телевизорга ўхшаш нарса бўлиб, у дастурхон ёки чойшабга ўхшаш матога ўралган эди. Иккинчиси ҳам худди шунақа матога ўралган бўлиб, ичида нима борлигини билмайман. Лекин «Тошотар»нинг қўлидаги оқ салафан халтачада пичоқ кўриниб турарди. Йўловчилар юкларини машинамнинг юкхонасига жойлашди. Копот ёпилмаганди, уларнинг ўзлари уни ип билан боғлаб қўйишди. Машинанинг орқа ўриндиғида икки дўстим ўтирган эди. Йўловчилардан бири уларнинг ёнига, иккинчиси менинг ёнимга ўтирди ва негадир «фараларни ёқмагин» дейишди. Мен уларнинг айтганини қилиб катта йўлга чиқиб олгунча фараларни ёқмадим. Йўл-йўлакай менинг дўстларим тушиб қолишди. Шундан кейин улар ўзларини бемалол тутиб, машинани қаерга ҳайдашим ҳақида буйруқлар бера бошлашди. Ниҳоят кўчалари чанг-тупроқ бўлган бир янги маҳаллага етдик. «Тошотар» менга:

– Шу ерда тўхтат, – деди. Кейин чўнтагидан юз ва эллик сўмлик пулларни олиб менга берди. Уларга юкхонани очиб бердим.

Улар тугунларни олишгач, «Тошотар»:

– Қара, болапакир, сендан бошқа ҳеч ким билмайди. Агар бировга айтсанг, ўзингга ёмон бўлади, – деди. Икковлон тугунлари ва пичоқларини олиб кетишгач берган пулларини санаб кўрсам 5000 сўм экан.

Ушанда мен булар кимнингдир уйига ўғирликка кириб, телевизор ва бошқа нарсаларни ўмариб чиқишди, деб ўйладим. Бироқ салафан халтадаги пичоқларни кўриб бу ҳақда сўрашдан қўрқдим.

Шундан кейин уларни кўрганим йўқ. Кунларнинг бирида биз ҳайдовчилар тўхтаб турадиган жойга бир милиция ходими келиб 16 июль куни икки аёл ва бир болани ўлдириб, уйидан телевизор, видеомагнитафон ва магнитафонларни ўғирлаб кетишганини гапирди. Шунда мен бу талончи-қотиллар ўша куни менга йўловчи бўлган икки йигит бўлса керак, деб ўйладим. Лекин ўша заҳотиёқ милиция ходимига бор гапни айтишга қўрқдим. Чунки бу ҳақда бировга айтсам, «Тошотар» мени ўлдириб кетишидан қўрқдим. Лекин орадан яна икки кун ўтгач виждоним қийналиб, қотиллар қўлидан нима келса қилсин, дедиму ўша куни улар тушиб қолган жойга бориб «Тошотар»нинг қидирдим. Одамлар уни ёмон одам эканлигини, судланиб, жазони ўтаб чиққанлигини айтишди. «Тошотар» менга:

– Сен мени танимайсан, мен сени танимайман. Агар сен сотиб қўймасанг бизларни ҳеч ким ушламайди, борди-ю сотиб қўйсанг, билиб қўй, ўлдираман, – деди.

Мен унга индамай кетдим ва ўзим бу ерга келиб, кўрган-билганларимни рўй-рост айтиб беришга аҳд қилдим.

Ҳайдовчининг шу гапи билан ҳар икки талончи-қотил қўлга олинди. Уларнинг бири Х. Д. эндигина 30 ёшга тўлган, илгари икки бор судланган шахс бўлиб чиқди. У ҳали уйланмаган, ҳеч қаерда ишламас экан. Иккинчиси А. А. ҳам 30 ёшга тўлган экан. Бироқ унисин оилали, икки нафар фарзанди бор. Жамоа хўжалигида ишчи бўлиб ишлар экан. 1992 ва 1997 йилларда Ўзбекистон Республикаси ЖКнинг 169-моддаси 3-қисми билан судланган.

Тергов чоғида ҳар икки жиноятчининг ҳам қилмишига тўла иқрор бўлишидан ўзга чораси қолмади. Уларнинг жиноий ҳаракатлари гувоҳлари, далилий ашёлар, ҳамда тиббий экспертиза хужжатлари асосида ўз тасдиғини топди. Энди ҳақли равишда, «Хўш, бу ваҳшийлар нега бу қотилликка қўл уришди? Уларнинг бундан муддаолари не эди? деган саволлар туғилиши табиий бўлиб, унга Х. Д. шундай жавоб берди:

– 1997 йилда иккинчи бор судланиб, олти йилга озодликдан маҳрум этилдим. 2001 йилнинг апрель ойида шартли равишда жазодан озод қилиниб, Қибрай туман ИИБ қошидаги жазони ўташ инспекциясига юборилдим ва мазкур инспекцияда ҳозирги кунга қадар рўйхатда тураман. А. А. менинг ҳамқишлоғим эди. Уни ёшлигидан танийман. Озодликка чиққанимдан сўнг у билан бир неча марта учрашдик. 16 июль куни у менга Чирчиқ шаҳрида Х. исмли аёл билан таниш эканлигини, унинг уйига бориб туришини, телевизор, видеомагнитофон ва бошқа қимматбаҳо буюмлари борлигини айтиб, кейин:

– Бир ўзи ёлғиз туради, нима қиламиз, – деди. Мен индамадим. Шунда у:

– Бирга бориб, ўлдириб бойликларини олиб келамиз, – деди.

Рози бўлдим. Акамнинг уйидан иккита пичоқ олиб келишимни айтдим. А. эса резина қўлқоп олиб келишини ва мен ҳам шундай қилишим кераклигини уқтирди.

Биз кечга яқин соат 19 дан 30 минутлар ўтганда учрашдик. Акамнинг уйига бирга бордик. У кўчада кутиб турди. Мен ичкарига кириб иккита пичоқни целлофан халтага ўраб олиб чиқдим. Пичоқлардан бири ханжарга ўхшаган, иккинчиси ўзбек миллий пичоғи эди. Ханжарга ўхшаганини мен, жазони ўташ жойидан олиб келган эдим. Иккинчиси, рўзғорда ишлатиладиган пичоқ эди. Пичоқларни олиб чиққанимни ҳеч ким сезмади.

Икковлон такси тўхташ жойига бордик. «Нишон»га олинган аёлнинг уйи қаердалигини мен билмас эдим. Шу боис таксичи билан А. А. гаплашди. Ҳайдовчига биз қизлар билан дам олгани кетяпмиз, дедик. Ҳайдовчи манзилга элтиб кетгач икковлон кўчада ўтириб то соат 23 гача режа туздик. 4-қаватга жойлашган хонадонга киргач, унинг соҳибаси Х. билан жинсий алоқа қилиб, кейин уни ўлдиришга ва бойликларини олиб чиқиб кетишга келишдик. Қоронғуда бизни ҳеч ким кўрмади. Эшик қўнғироғини босдик. Х. эшикни очиб А. А.га:

– Тунда нима қилиб юрибсиз, – деди, – ўртоғим билан дам олгани келдик!

– Унда кираверинглар!

Ичкарида Т. исмли яна бир аёл ва Х. нинг ўғли бор экан. Меҳмонхонада ўтириб гаплашдик. Кейин Х. ошхонага чой дамлагани чиқиб кетди. Биз икковимиз балконга сигарет чеккани чиқдик. Шу ерда А. А. менга:

– Х. сен билан бўлмоқчи, демак, сен ётоқхонага кирасан. Мен Т билан ошхонада бўламан, – деди.

Мен целлофан халтадаги пичоқни ўзимга олиб, ханжарга ўхшаганини шеригимга тутқаздим. (Уйдаги 12 яшар бола эса меҳмонхонада телевизор кўриб ётган эди). Х. мендан жинсий хизмати учун 1500 сўм пул сўради. Айтганини бердим. У чироқни ўчириб, то яланғоч бўлгунича ечинди. Мен ҳам худди шундай қилдим.

Ётоқхонада аудиомагнитофон қўйиқлик эди. Унинг овозини баландлатаман деб диван атрофини айланиб ўтдим-да, оёғимга боғлаб олган пичоқни олдим Х. нинг оғзини бир қўлим билан маҳкам беркитиб, иккинчисидаги пичоқ билан унинг юрагини мўлжалга олиб бир неча марта урдим. Х. бир марта бақиришга улгурди. Унинг ўғли кириб келиб онасининг яланғоч ҳолда қонга бўялиб ётганини кўрди-ю, турган жойида қотиб қолди. Мен унинг олдига юрганимда у икки қадамча ортга чекинди. Лекин тезда унга етиб олиб, юраги томон бир марта пичоқ урганимдаёқ у ерга қулади. Шу пайт очиқ қолган эшикдан коридорга қарасам шеригим Т.га пичоқ уриб бўлган экан, аёл ерда қип-қизил қонга бўялиб ётарди.

Икковлон хотиржам бўлиб, ваннахонага кирдик. Қон қўлларимизни ювдик, пичоқларни ҳам поклаб целлофан халтага жойладик. Кейин резина қўлқопларни кийиб хоналардаги қимматбаҳо буюмларни қидирдик. Жавоннинг ичидаги аёллар сумкасидан тилла занжир ва тилла зирак топдик. Тилла занжирни мен чўнтагимга солдим. Зиракни А. А. киссасига жойлади. Сўнг кийимлар орасидан 30.000 сўм пул топгандик, уни ҳам шу оннинг ўзидаёқ бўлиб олдик. Ётоқхонадаги аудиомагнитофон, меҳмонхонадаги телевизор билан видеомагнитофонни чойшабга ўрадик. Хоналарни яна тинтув қилаётган эдик. Ногоҳ бола қимирлаб қолди. Икковимиз латта билан унинг томоғидан бўғдик. Бола шунда ҳам ўлмагандан кейин А. А. дан пичоқни сўрадим. У ханжар нусха пичоқни берди. Мен уни боланинг кўкрак қафаси томонга бир неча марта урдим, шундан кейин у тинчиб қолди...

Х.нинг мурдасини диван-кроват устидан олиб, полга ётқиздик. Коридорда ётган дугонаси Т.нинг мурдасини қўлидан судраб олиб келиб, унинг устига ташладик-да, ҳар икковининг устига кўрпачаларни ташлаб ёпиб қўйдик. Кейин хонадаги чироқни ўчириб, балконга чиқдик. 02 дан 30 минут ўтишини пойладик. Кўзланган вақтга 10 минут қолганда эса тугунларни кўтариб бизни кутаётган машина томон жўнадик. Уйни калити билан қулфлаб қўйдик. Машина бизни кутиб турган экан...

Иккимиз Х. нинг уйидан олиб чиққан буюмларни Т. исмли бир танишимнинг уйига беркитиб қўйдик. Аввалига у рози бўлмади, кейин мен уни лоақал эрталабгача сақлаб беришга кўндирдим. Эрталаб эса А. А. бир маҳалладоши билан буюмларни олиб ўша танишининг уйига олиб бориб қўйди. Кечқурун эса мен ундан телевизор ва видеомагнитофон учун 50.000 сўм олдим. Қолган 50 минг сўмини эса у кейинроқ шеригим А. А. га берадиган бўлди. Пичоқларни, Х. нинг уй калитини ва ўзимнинг оқ пайпоғимни Бўзсув каналига ташлаб юбордим. 27 июль куни эса шеригим А. А. «Олой» бозорига бориб тилла занжир ва зиракни 26.000 сўмга сотдик-да, пулни «Тошотар» билан ўзаро бўлишиб олдик...

А. А.нинг барча гаплари ҳам Х. Д. нинг кўрсатмаларига ҳамоҳанг ва мос. Шу боис уни такрорлаб ўтирмаймиз.

Масаланинг қолган қисмини энди суд кўриб чиқиб жиноятчиларга муносиб жазони беради. Биз эса рўй берган мазкур қотилликнинг 12 кундаёқ очган тезкор гуруҳ аъзоларининг маҳоратига таҳсин ўқиймиз-да, қотилликнинг рўй бериш сабаблари хусусидаги фикрларимизни ўртоқлашамиз.

Қотиллар паймонаси тўлган, қутурган осий бандалар эди. Уларнинг бўлари бўлган, бир эмас, икки мартадан судланган бўлсалар ҳам тавбасига таянмаган нусхалар эди. Шу арзимас «ўлжа» учун бир эмас, икки эмас, уч кишининг жонига қасд қилган бу ваҳшийлар хусусида заррача бўлса-да ижобий гап айтиш қийин.

Энди марҳумалар ҳақида тўхталадиган бўлсак, ҳар икки аёл ҳам турмуш ўртоғидан ажрашган. Ширин-шакар фарзандлари бўла туриб фахш ишларга рўжу қўйдилар. Уйларини зино масканига айлантирганлари етмагандек номусфурушликдан ор қилмайдиган даражага етишди. 12 ёшли ўғлининг кўз ўнгида номаҳрамлар билан антика суҳбат қуриб, ётоқхонасида зино қилиш она деган муқаддас номга муносибми? Буни қарангки, улар феълига яраша ўлим топди. Бироқ ҳали ўн гулидан биттаси ҳам очилмаган болакайда нима айб эди? Наҳотки онасининг нахси унга урган бўлса?

Муҳиддин МУСАЕВ,
Тошкент вилоят прокуратурасининг катта криминалист-прокурори, адлия катта маслаҳатчиси.
Мурод ҚАЛОНХОН,
Ўзбекистонда хизмат кўрсатган журналист.

КЎЗА

Шу йилнинг ёзида хизмат юзасидан Кармана шаҳридаги (Навоий вилояти) «Қосим шайх» масжидига бордим. Таъмирлаш ишлари авжига чиққан пайт эди. Ҳар доимгидек, масжид ходимларидан бири уста Олим ака Пўлатов кутиб олди. Эътирозимизга қарамай, дастурхонга таклиф қилиб:

– Ўтиринг, сизга гап бор, – деди. Сўнг таъмирлаш ишлари жараёнида рўй берган бир воқеани, тақвимда ёзарсиз, деб гапириб берди. Мен у кишидан эшитганларимни қолдирмай ёздим.

«Мақбарада бир нечта қабр бор. Уларни очганимизда биттасининг бош тарафидан кўза чиқди. Уни масжидга қўйиб қўйдик. Бир куни ишбошимиз Исроил ака ўша кўзани уйига олиб кетибди. Уйида усталар ишлаётган экан, ўшаларга кўзада сув совутиб бермоқчи бўлибди.

Бир куни эрталаб туриб қараса, кечқурун кўзага солиб қўйган сувидан асар ҳам йўқ эмиш. Биронтаси ичгандир деб, уйидагилардан, кейин усталардан сўрабди, аммо ҳеч ким, мен ичдим, демабди. Эртасига яна шу аҳвол такрорланибди. Оқиб кетдимикин, деса, ости қупқуруқ. Бу сирнинг тагига етиш учун охири эр-хотин кечаси билан қўриқчилик қилишибди.

Ярим тунгача аёли, сўнг ўзи кўзани кузатибди. Аммо тонгга яқин уйқу зўрлик қилиб, кўзи илинибди. Шу уйқусида бир нуроний чол тушига кириб: «Ўғлим, кўзани масжидга қайтар», дебди. Уйғониб қараса, кўзада яна сув йўқ экан. Сўнг насиҳатга амал қилиб, кўзани олдинги жойига келтириб қўйибди. Кечқурун кетаётиб, ҳеч кимга билдирмай, яна ўша ҳолат такрорланармикан, деб кўзага сув солибди. Эрталаб келиб, кўзага қараса, сув муздек бўлиб турибди экан...».

Ғафур УМУРЗОҚ ёзиб олди.

Тарих саҳифаларини варақлар эканмиз, Ўзбекистон тарихида бир қанча етук, билимли адвокатлар бўлганлигини шоҳиди бўламиз. Шуларни ўқиб туриб биринчи адвокатлар ким, Ўзбекистонда қачондан адвокатлик фаолияти ривожланган деган савол туғилиши табиий.

Биласизми?

БИРИНЧИ ЎЗБЕК АДВОКАТИ

Биринчи ўзбек адвокати Асадуллахўжа ўғли Убайдуллахўжадир. У Тошкентнинг «Қорёғди» маҳалласида боғбон оиласида дунёга келади. Адвокат Асадуллахўжа ўғли Убайдуллахўжа Россияда адлия бўйича таълим олади ва биринчи олий маълумотли адвокат бўлади. У «Россия империяси қонунлар мажмуаси»ни яхши ўзлаштириб, адлия бўйича мутахассис адвокат дипломини олади.

Убайдуллахўжа ўз фаолияти давомида рус ёзувчиси Лев Толстой билан ҳам мулоқотда бўлади. 1913 йилда Тошкентга қайтиб, мустақил равишда аҳолига ҳуқуқий ёрдам кўрсатади. Шунингдек, «Тараққийпарварлар» номи остида ўзбек зиёлиларидан иборат фирқа тузади. Унинг қонунларни яхши билиши, халқнинг ўз ҳақ-ҳуқуқларини талаб қилишга чақириши Чор ҳукуматига ёқмайди ва Убайдуллахўжани таъқиб остига олади...

Яна бир ўзбек миллатига мансуб адвокатлик фаолияти билан шуғулланувчи қалдирғочлардан бири Мирзашароф Аминовдир. У 1925 йилдан Самарқанд вилояти суди қошида ҳимоячилар ҳайъатида иш бошлади.

Кейинчалик М. Аминовнинг фаолиятини Абдулҳамр Раҳимбердиев, Марди Ниҳолбоевлар давом эттирдилар. Уларнинг асосий мақсади – аҳолига юридик хизмат кўрсатиш, уларнинг ҳақ-ҳуқуқларини ҳар томонлама тўлиқ ҳимоя қилишдан иборат эди. Улар бор куч-қувватларини шу эзгу ишга сарфладилар.

Бу соҳада аёлларимиз ҳам уларнинг ишини фаол давом эттирдилар. Имо Каттаева, Седа Григорянц, Ҳадича Сулаймонова, Шаҳрия Тожиевалар шулар жумласидандир.

Адвокатлик фаолияти билан шуғулланган Шаҳрия Тожиева вилоятда адвокатлар ҳайъатига раҳбарлик қилган биринчи ўзбек адвокат қалдирғочларидан биридир.

Имо Каттаева эса 1929 йил 19 ёшида судда иш ўрганувчи бўлиб ишга кириб, кейинчалик адвокатура соҳасини такомиллаштириш йўлида самарали хизмат қилган.

Юқорида номлари тилга олинган адвокатларимизнинг Ватан ва халқ олдидаги хизматлари бениҳоя каттадир. Биргина Асадуллахўжа ўғли Убайдуллахўжанинг ўзи Туркистон халқининг ҳақ-ҳуқуқларини ҳимоя қилиш йўлида бир қанча ҳуқуқий газеталарни нашр эттириши, ҳуқуқий онг ва маданиятимиз сари қўйилган дастлабки пойдевор ҳисобланади. Оддий оиладан чиққан ўзбек зиёлиси ва олий маълумотли юристи халқнинг озодлиги учун курашувчи ташкилот тузади. Ҳаттоки оддий фуқароларнинг ҳуқуқларини ҳимоя қилиб, рус тилида суд процессларида муваффақиятли иштирок этади. Умуман ўзбек адвокатлик мактабини ривожланиш тарихи XX аср бошларидан бошлаб вужудга кела бошлайди.

Хулоса қилиб айтганда, ўзбек адвокатлик мактаби асрлар давомида тайёрланиб келаётган бой билимларимиз ва урф-одатларимиз, қоидаларимиз асосида шаклланган. Бизнинг диёримизда фиқҳ илмининг асосига қадимдан тамал тоши қўйилган эди. Алихон Тўра Соғуний бу борада: «Мадрасаларда кўпчилик талабалар фиқҳ фанидан таҳсил олардиларки, сўнгги мақсади қози бўлиш эди» деб ёзади. Демак, ана шу фиқҳ илмининг ривожланиши ва аждодларимизнинг ҳуқуқий изланиши Ўзбекистон заминида адвокатларни етиштириш вазиятини тақозо этди. Биринчи ўзбек адвокатлари биз учун намуна бўладиган адвокатлик анъаналарини мерос қолдирдилар.

Дилдора ҲАЙИТБОЕВА,
Тошкент Давлат Юридик институти 4-курс талабаси.

– Дадаси бугун ишхонада мукофот пули беришди.
Эр: – Қани бу ёққа бер-чи...

А. ҲАКИМОВ чизган сурат.

Армон

ФУТБОЛ ФИДОЙИСИ ФАРҲОДНИНГ ДЕГАНЛАРИ

Футбол юлдузлари қайда туғилар,
Бизга бу борада омад чопмади.
Майдон курсилари бўм-бўш ҳувиллар,
Тўп ҳали эгасин топмади...

«Зангори экран»ни ҳеч кимга бермай,
Инглиз шарҳловчиси солади шовқин:
«Манчестер» рақибга ташланди шердай,
Зарб! Гол! Қандингни ур, яшавор Рой Кин!

Энг қизиқ лаҳзани баҳридан ўтиб,
Учириб қўяман бадбахт экранни.
Олимжон Аширов суратин ўпиб,
Бир оз совутаман қизиган танни.

Футбол, ўзбекка ҳам омад эт ато,
Оламни тушсирсин ларзага элим.
Экрандан кўзини олмасин ҳатто,
Тандирдаги нонин узмаган келин...

Футболчи бўлмадим, бу тақдир иши,
Бошин қовуштирдим беш-ўн болани.
Армоним қолмасди жаҳон ўйнида,
Кўрсам улар урган ажиб голларни.

Усмон БЕК,
Паркент тумани.

МАҲМУДНИ ИЗЛАЙМИЗ

1943-1944 йилларда Чиноз туманидаги ҳозирги Айдархўжа Худойберганов номли маҳалла (илгариги Тельман колхози)да истиқомат қилган Ашим Қалқўжаевни «Сен бойнинг авлодисан», дея қатағон қилишган. Уни олиб кетишаётган пайтда Ашим Қалқўжаевнинг бир яшар ўғли қолган. Болани Янгийўл шаҳридаги «болалар уйи»га топширишган. Унинг исми Маҳмуд бўлиб, фамилияси Қалқўжаев ёки Ашимов деб ёзилган бўлиши керак.

Ҳозирда биз, қариндошлар Маҳмудни қидираяпмиз. Уни хабарини берганларга суюнчи бор.

Манзилимиз: Қизилўрда вилояти, Жанакўрғон қўрғони, Жайлима кўчаси 48-уй, Реметов Мамитхонга ёки Тошкентдаги «Адолат» газетасининг 136-55-64 телефони.

СОҲА ЖОНКУЯРИ

Акбархўжа Раҳимовни кўпчилик нефть ва газ саноатининг жонкуяри сифатида қадрлайди. Зеро, у бундай ҳурмат-эҳтиромга шу соҳага бутун ҳаётини, илму истеъдодини бағишлагани учун ҳам мушарраф бўлган.

Қўқон нефть техникумини тугатгач, Москва нефть институтига кириб ўқиган, уни битириб 1957 йилда бурғуловчи сифатида илк фаолиятини бошлаган ўспиринни тақдир алқади. Фарғона водийсидаги «Аувал», «Чортоқ» нефть қидирув участкаларида уста, катта муҳандис бўлиб ишлади. Орадан кўп ўтмай Сурхондарё нефть газ қидирув экспедициясининг бош муҳандиси бўлди. Косон нефть-газ қидирув экспедициясига бош муҳандислик қилиб, кейинроқ уни бошқарди.

1959-1973 йилларда Бухоро нефть-газ қидирув трестининг бошқарувчиси бўлиб ишлади. Шундан сўнг 1992 йилгача, 19 йил Ўзбекистон геология вазирининг ўринбосари бўлди. Унинг бевосита иштирокида ва раҳбарлигида 120 дан зиёд йирик ва ўрта нефть ва газ конлари очилган. Уларнинг базасида Ўзбекистон нефть ва газ саноатини ривожлантириш истиқболларига кенг йўл очилди, мамлакатимизнинг ёнилғи мустақиллиги таъминланди.

1992 йили «Ўзбекнефтгаз» миллий корпорацияси ташкил этилди. Янги тармоққа Акбархўжа Раҳимовни жалб этишиб, корпорация раисининг биринчи ўринбосари лавозимига тайинлашди. У бу вазифада 1998 йилгача ҳалол, пок меҳнат қилиб сўнг нафақага чиқди. Шундай бўлса-да, корпорация билан алоқасини узгани йўқ. Мутахассисларга ўзининг қимматли маслаҳатлари ва йўл-йўриқларини бериб келмоқда. 150 дан зиёд илмий асар, 8 монография, 35 та муаллифлик ишининг ижодкори, техника фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон «Адолат» СДП Сиёсий Кенгаши аъзоси, Акбархўжа Раҳимов ҳадемай 70 ёшга тўлади. Биз уни бу муборак сана билан қизғин муборакбод этамиз. Акбархўжа акага узоқ умр, сиҳат-саломатлик, ишларида омад тилаймиз.

Ўзбекистон «Адолат» СДП Сиёсий Кенгаши ва «Адолат» газетаси ижодий жамоаси.

ҚУТЛАЙМИЗ

БОБУРЖОН!

Сизни туғилган кунингиз билан табриклаймиз. Эсон-омон униб-ўсиб, юртимиз учун муносиб фарзанд бўлиб етишишингизни тилаймиз. Келажакда нимаики яхши ният қилган бўлсангиз барчаси амалга ошсин! Узоқ умр кўриб, доимо соғ-саломат бўлинг! Бизлар орзу қилгандек етук ва баркамол инсон бўлиб етишинг! Яратган эгам юзингизни ҳамиша ёруғ, ризқингизни бутун, обрўйингизни баланд қилсин!

Дадангиз Ислом ҲАМРО, ойингиз Гулсума, опаларингиз, акангиз Илҳом Сиддиқов.

Муассис: Ўзбекистон «Адолат» СДП Сиёсий Кенгаши ва «Адолат» газетаси ижодий жамоаси.

Бош муҳаррир: Тўхтамурод ТОШЕВ

ТАҲРИР ҲАЙЪАТИ:
Т. О. ДАМИНОВ, А. Ғ. ҒУЛОММАҲМУДОВ, А. ЖЎРАБОЕВ, Р. З. АҲМАДАЛИЕВ (Бош муҳаррир ўринбосари), Р. Р. ҲАЙДАРОВ, К.РИХСИЕВ (Бош муҳаррир ўринбосари) Д. К. ҚИРҒИЗБОЕВ (бўлим мудири), Р. АЗИМОВ, Т. И. ЭРГАШЕВ, А. МАМАЖОНОВ, Ў.Ф. ЖЎРАЕВ, Н. НУРМАТОВ, М. ҚАЛОНХОНОВ.

Мулоқот учун телефонлар:
Қабулхона – 133-41-89.
Хатлар ва шикоятлар бўлими – 136-55-64.
Навбатчи – Илҳом СИДДИҚОВ
Саҳифаловчи – Бахтиёр ҚЎШОҚОВ

Газета Ўзбекистон Республикаси Давлат Матбуот қўмитасидан 140 рақам билан рўйхатдан ўтган. Буюртма Г– 3036, ҳажми–2 табоқ. Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А–2. Газета IBM компьютерида терилди.

Қўлёзмалар муаллифларга қайтарилмайди.

«Шарқ» нашриёт - матбаа акциядорлик компанияси босмахонасида чоп этилди. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41.

Босишга топшириш вақти–20.00. Босишга топширилди 20.00.

МАНЗИЛИМИЗ: 700047, Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси-32.